DARBININKAS

Vol. LXXVI, Nr. 38
Spalio - October 4, 1991

Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

50 centų

Savaitės įvykiai

Prezidento Bush pasiūlymas eliminuoti JAV visus taktinius atominius ginklus Europoje ir Azijoje ir nutraukti skraidančius bombonešius susilaukė palankaus pritarimo iš Sovietų Sąjungos, Kinijos, Prancūzijos, Vokietijos ir D. Britanijos. Specialistai suskaičiavo, kad tasai planas apima apie 2,400 įvairių ginklų, ir Amerikai sutaupys apie $20 bilijonų per ateinančiuosius dvidešimt metų.

Irakas paleido Jungtinių Tautų atominių ginklų inspektorius, kuriuos išlaikė Bagdado garaže apie tris paras su atominius ginklus liečiančiais dokumentais. Saugumo Tarybai grasant nauju karu, Irakui kito kelio nebuvo likę, kaip tik paklusti. Inspektoriai tvirtina, kad Irakas esąs toli pažengęs atominių ginklų gamyboje.

Italijos užsienio reikalų ministras Gianni de Michelis, kalbėdamas Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos pilnaties sesijoje, pasiūlė planą pakeisti JT struktūrą, būtent — padidinti Saugumo Tarybos narių skaičių. Jo manymu, Saugumo Tarybon norėtų patekti ypač Azijos ir Afrikos valstybės. Bet Saugumo Taryba, kurios nuolatinių narių sutikimo reikia, kad bet kokie pagrindiniai pakeitimai būtų vykdomi, pirma pati turėtų šį klausimą nubalsuoti.

Zairo prezidentas Mobutu Sese Seko, po penkias dienas užtrukusių riaušių, pažadėjo opozicijos vadams sudaryti koalicinę vyriausybę. Tai pirmas sykis, kai jis po 26 metų valdymo sutinka taikytis su opozicija.

Nelson Mandela, Afrikos Nacionalinio Kongreso vadas, siūlo savo partijai priimti baltų žmonių. Esą reikia pasimokyti iš Rytų Europoje plintančio etninio nesutarimo. Jis dar priminė, kad ir valdančioji Pietų Afrikos baltųjų partija (Tautinė partija) į savo eiles juodosios rasės žmones priima nuo pereitų metų.

Taifunas pereitą savaitę nusiaubė Japoniją. Žuvo 45 asmenys, šimtai sužeistų.

Jordanui ir toliau bus teikiama karinė pagalba. Persijos įlankos karo metų ji buvo sustabdyta.

Kambodijos princas Sihanouk, kalbėdamas JT Generalinėje Asamblėjoje, kvietė šią organizaciją uždrausti minas. Esą Kambodijoje nuo įvairių minų kasmet žūsta daug žmonių. Ypatingai didelis skaičius sužeistų. Kambodijoje valdo Vietnamo remiama vyriausybė, bet nuolatinės kovos vyksta tarp jos ir trijų sukilėlių grupių, kurios plačiai naudoja minas.

Dalai Lama, Tibeto religinis vadas, lankydamasis Mongolijoje, pareiškė, kad jo kraštas atgaus savo laisvę. Tam vilties teikia Mongolijos patirtis. Esą Mongolija nuvertė savo komunistinę valdžią po 70 metų. Tibetas komunistų kinų laikomas 35 metus. Dalai Lama, kuris 1989 m. gavo Nobelio Taikos premiją už taikią kovą prieš Kinijos okupaciją, kalbėdamas miniai Mongolijos sostinėje Ulan Bator pabrėžė, kad pasaulyje vykstantys pakitėjimai galų gale palies ir Kiniją.

KAS IR KADA APMOKĖS DIDŽIĄSIAS SKOLAS?

— Pabaltijo valstybių prezidentų spaudos konferencija Jungtinėse Tautose —

KĘSTUTIS K. MIKLAS
Darbininko **akredituotas korespondentas Jungtinėse Tautose**

Rugsėjo 18-ją, dieną po to, kai Pabaltijo valstybės buvo priimtos į Jungtines Tautas, įvyko spaudos konferencija su Lietuvos, Latvijos ir Estijos prezidentais. Konferenciją suorganizavo BATUNo lietuvių sekcijos direktoriato narė Ann Charles, bendradarbiaudama su Lietuvių Informacijos Centru. Jis koordinavo šios konferencijos paruošiamuosius darbus ir parengė informacinę medžiagą spaudos atstovam.

Konferencija įvyko vienoje didžiųjų JT posėdžių salių. Ji prasidėjo 11 val. ryto ir tęsėsi virš valandos laiko. Susirinko didelis būrys spaudos atstovų. Priekyje buvo susėdę prezidentai — Latvijos prezidentas Anatolijs Gorbunovs su savo vertėja, Estijos prezidentas Arnold Ruutel su vertėju, JT Generalinė pasekretorė informacijos reikalams Therese Sevigny ir Lietuvos prezidentas Vytautas Landsbergis su vertėju Viktoru Naku. Už jų sėdėjo užsienio reikalų ministrai. Latvijos — Janis Jurkans, Estijos — Leonart Meri ir Lietuvos — Algirdas Saudargas.

Konferenciją atidarė ir jai vadovavo ponia Sevigny. Pasveikinusi prezidentus, ji pristatė juos, pateikdama kiekvieno biografinius bruožus.

Estijos prezidentas

Pristatydama Estijos prezidentą Arnold Ruutel, ji paminėjo, kad nuo 1949 iki 1964 metų jis studijavo Estijos Agrikultūrinėj akademijoj. Nuo 1957 iki 1968 metų jis ėjo direktoriaus pareigas Estų Veterinarijos mokslų institute. Nuo 1963 metų — Tartų pavyzdinio valstybinio ūkio direktorius, o po to iki 1977 metų — Estijos Agrikultūros Akademijos direktorius.

Politiniam gyvenime pasidaręs labai aktyviu, kai 1977 m. jis buvo išrinktas Estijos komunistų partijos centro komiteto sekretorium. 1983 m. jis išrinktas Estijos Aukščiausiosios Tarybos prezidiumo pirmininku ir tose pareigose tebėra šiandien.

Pagal spaudos atstovams pateiktą informaciją, jis yra gimęs 1928 m. gegužės 10, Laimijda parapijoj, Estijos Saarema saloj. Vedęs. Turi dvi dukteris.

Latvijos prezidentas

Latvijos Anatolijs Gorbunovs yra Latvijos Aukčiausiosios Tarybos pirmininku nuo 1988 m. Šiom pareigom jis vėl buvo perrinktas 1990 m. Pagal profesiją jis yra politinių mokslų žinovas ir taip pat statybos inžinierius.

Nuo 1959 iki 1962 metų jis dirbo kaip statybos inžinierius Latvijos respublikai ir kaip vyresnysis technikas Rygos Politechnikos institute. Nuo 1962 iki 1965 metų atliko sovietinę karinę tarnybą. Aktyvus komunistas, nuo 1974 iki 1990 metų dirbęs įvairiuose Latvijos komunistų partijos atsakinguose postuose.

Gorbunovs yra gimęs 1942 m. Ludzas apskrity, Latvijoj. 1970 m. jis baigė Rygos Politechnikos institutą ir 1978 m. Socialinių Mokslų akademiją Maskvoje. Jis yra vedęs ir turi vieną sūnų. Jis latvis. Kalba latviškai ir rusiškai.

Lietuvos prezidentas

JT Gen. pasekretorė, pristatydama Lietuvos prezidentą Vytautą Landsbergį, sakė, kad jis pagal profesiją yra muzikos profesorius, pedagogas. Iki išrinkimo į Lietuvos parlamentą jis dėstė Vilniaus konservatorijoj, Vilniaus Pedagoginiam institute, Klaipėdoj ir kt.

Nuo 1978 metų jis muzikos istorijos profesorius Valstybinėj konservatorijoj. Jis yra parašęs net dešimt knygų, daugiausia apie Lietuvos dailininką ir kompozitorių M. K. Čiurlionį.

Jis taip pat buvo aktyvus ir visuomeniniam gyvenime, užimdamas vadovaujamus postus įvairiose kultūrinio ir mokslinio pobūdžio organizacijose. Jis yra vienas Sąjūdžio įkūrėjų.

1989 m. Panevėžio mieste jis buvo išrinktas Lietuvos atstovu į Sovietų Aukščiausiąją Tarybą Maskvoje, 1990 vasario 26 jis išrenkamas į Lietuvos Aukščiausiąją Tarybą, kuri kovo 11 išrenka jį savo pirmininku. Jam pirmininkaujant, tą pat vakarą buvo paskelbtas Lietuvos nepriklausomybės atstatymas.

Landsbergis yra gimęs 1932 m. spalio 18, Kaune. Čia jis baigė pradinius mokslus ir J. Gruodžio muzikos mokyklą. Nuo 1950 gyvena Vilniuje. Mokėsi Valstybinėje konservatorijoj. Vedęs. Jo dvi dukterys — Jūratė ir Birutė, taip pat muzikės, o sūnus, taip pat Vytautas, yra rašytojas. Be lietuvių kalbos, jis kalba angliškai, rusiškai ir lenkiškai.

Kalba parezidentai

Pagal kraštų priėmimo eilę pirmasis prabilo Estijos prezidentas. Padėkojęs už jam suteiktą garbę kalbėti šia proga, jis pareiškė, kad Sovietai pripažino Pabaltijo valstybių nepriklausomybę ne savo iniciatyva ar gera valia, bet tarptautinio spaudimo dėka. Pažadas atitraukti karinius dalinius iš Kubos ir sustabdyti militarinę paramą Afganistanui rodo, kad Sovietai eina kita kryptim. Iki šiol buvę pasitarimai su Estija buvo vienapusiški. bet dabar gal bus susilaukta konstruktyvesnių derybų.

Latvijos prezidentas džiaugėsi, kad Latvija grįžta į Europos tautų bendruomenę. Jis numato daug sunkumų ir atsakomybės dėl žmogaus teisių ir demokratizacijos. Anot jo, dalyvavimas Jungtinėse Tautose atidarys ke-

(nukelta į 2 psl.)

Pabaltijo respublikų prezidentai spaudos konferencijoje Jungtinėse Tautose rugsėjo 18 d. Viduryje: JT Generalinė pasekretorė informacijos reikalams Therese Sevigny. Jos kairėje: Lietuvos prezidentas Vytautas Landsbergis, šalia jo — vertėjas Viktoras Nakas, antroje eilėje — Lietuvos užsienio reikalų ministras Algirdas Saudargas. Pasekretorės dešinėje: Estijos prezidentas Arnold Ruutel su vertėju ir Latvijos prezidentas Anatolijs Gorbunovs su vertėja. Apačioje Lietuvos JT delegacijos dalis ir korespondentai. UN Photo

JAV prezidentas George Bush rugsėjo 11 Baltųjų Rūmų Roosevelto kambaryje priėmė Pabaltijo valstybių atstovus. Nuotraukoje šalia prezidento stovi St. Lozoraitis, Lietuvos ambasadorius Washingtone. Nuotr. D. Vidutis

LIETUVOJE IR APIE LIETUVĄ

Lietuvos Statistikos departamentas pranešė, kad kainos šiemet vasarą pakilo 4.2%, arba apie triskart, lyginant su pereitų metų pabaiga. Tuo tarpu atlyginimai pakilo tik dukart.

Zigmas Vaišvila, Lietuvos premjero pavaduotojas, pasiuntė telegramą Sovietų Sąjungos TV ir Radio komiteto pirmininkui Egorui Jakovjevui, atkreipdamas dėmesį, kad Lietuva dažnai vis dar vadinama dalimi Sovietų Sąjungos. "Dabar, kai Sovietų Sąjunga ir daugelis pasaulio valstybių pripažino Lietuvos nepriklausomybę, — sako Vaišvila, — panašaus pobūdžio netikslumai gadina jūsų įstaigos prestižą".

Keliaujantiems į Lietuvą gali būti naudinga žinia, kurią Vokietijos lėktuvų kompanija Lufthansa paskelbė rugsėjo 25. Nuo lapkričio pradžios tris kartus per savaitę jos lėktuvai skraidys į Rygą ir Kijevą. Rygoje lėktuvai sustos antradieniais, penktadieniais ir sekmadieniais, skrisdami iš Frankfurto į Petrogradą. Į Kijevą lėktuvai skraidys iš Frankfurto pirmadieniais, antradieniais ir penktadieniais.

Oficialūs pranešimai skelbia, kad Lietuvoje šiuo metu esama 11 tūkstančių registruotų bedarbių, o *Lietuvos rytas* rašo, kad asmenų be darbo ar neturinčių pragyvenimo šaltinių skaičius siekia net 28 tūkstančius. Netrukus prie jų prisidės ir jaunuoliai, demobilizuoti iš Raudonosios armijos. Armijoje tarnauja apie 17 tūkstančių lietuvių karių ir apie tūkstantis karininkų.

Dalai Lama, Tibeto religinis vadas, lankydamasis Pabaltijo valstybėse, norįs "pakvėpuoti laisvu oru ir pasisemti dvasinės stiprybės" toliau tęsti kovai už savo krašto išlaisvinimą. Jis taip pareiškė spaudos agentūrai.

Energijos ministras Leonas Ašmantas pranešė, kad apie 2000 metus Lietuva statysianti dar vieną atominę elektrinę, nes tuo metu bus reikalinga daugiau energijos, pereinant prie laisvosios rinkos sistemos. Reuterio korespondentui jis pasakė, kad dabar svarstoma kokią elektrinę statyti: ar atominę ar anglimi varomą. Šiuo metu Ignalinoje veikia atominė elektrinė, to paties tipo kaip Černobilio, kurioje sprogimas 1986 m. atnešė Ukrainai ir jos kaimynams baisių nelaimių.

(nukelta į 5 psl.)

LIETUVOS DIPLOMATIJOS ŠEFAS ATSISVEIKINA

Lietuvos Diplomatijos šefas dr. Stasys Bačkis baigė savo pareigas, atsisveikino su Lietuvos Diplomatinės Tarnybos nariais ir palinkėjo jiems sėkmingai darbuotis Lietuvos Respublikos vyriausybės žinioje, pasiųsdamas jiems laišką. To savo laiško nuorašą dr. Bačkis pasiuntė Lietuvos užsienio reikalų ministrui A. Saudargui. Štai to Lietuvos Diplomatijos Šefo laiško nuorašas:

1991 m. rugs. 6 d.

Malonūs Bendradarbiai,

Atiduodamas pagarbą žuvusiems dėl Lietuvos nepriklausomybės, labai džiaugiuosi sulaukęs dienos, kada Lietuva vėl pripažinta nepriklausoma valstybe ir greit taps pilnutiniu tarptautinės valstybių bendruomenės ir jos tarptautinių institucijų nariu.

Šia proga prisimenu visų Lietuvos Diplomatinės Tarnybos narių tvirtą patriotinę laikyseną Lietuvos bylos reikalais ir nuoširdų bendradarbiavimą su manimi, tiek man būnant Paryžiuje 1938-1960 metais, tiek Washingtone einant Lietuvos Chargé d'Affaires pareigas ir Lietuvos Diplomatijos Šefo pareigas nuo 1983.XII.24 d.

Nuoširdžiai visiems L.D.T. nariams dėkoju už gražią tarnybinę Lietuvos laisvės bylos reikalais veiklą ir linkiu sėkmingai darbuotis Lietuvos labui Nepriklausomos Lietuvos vyriausybės žinioje.

Jau 1990 metų gale, pasikalbėjime su Lietuvos U. R. Ministru p. A. Saudargu, kada jis lankėsi Paryžiuje, esu jam sakęs, kad Lietuvos Diplomatijos Šefo pareigas laikau tik moraline man pareiga, kai veikia Lietuvos vyriausybė. Dabar laikau, kad mano pareigos kaip L.D.Š. yra galutinai baigtos, ir šis laiškas yra mano atsisveikinimas su L.D.T. nariais, lydimas gražiausių atsiminimų apie Jus visus.

Su geriausiais linkėjimais ir pagarba,

Jūsų —

Dr. Stasys-Antanas Bačkis,
Įgaliotas Ministras,
Buvęs L. D. Šefas

JAV prezidentas George Bush rugsėjo 11 Baltuosiuose Rūmuose, Roosevelt kambaryje, priėmė Pabaltijo valstybių atstovus. Iš k.: Estijos konsulas (dabar ambasadorius Jungtinėse Tautose) E. Jaackson, Lietuvos atstovas Washingtone (dabar Lietuvos ambasadorius Washingtone) Stasys Lozoraitis, Latvijos atstovas (dabar Latvijos ambasadorius Jungtinėse Tautose) A. Dingbergs. Nuotr. D. Vidutis

KAS IR KADA APMOKĖS DIDŽIĄSIAS SKOLAS?

(atkelta iš 1 psl.)

lią į technologiją, ekonominį progresą ir į demokratiją.

Prezidentas Landsbergis kalbėjo angliškai. Jis pareiškė, kad šios dienos yra labai svarbios ne tik Lietuvai, Latvijai ir Estijai, bet ir visom tarptautinės bendruomenės tautom, pabrėždamas, kad tamsieji amžiai dabar jau uždaryti ir naujasis prasidėjęs. Toliau jis kėlė klausimą dėl Sovietų Sąjungos intencijų dėl karinių dalinių padėties užsienio kraštuose. "Mes norime matyti, kad Sovietų daliniai būtų atitraukti galimai greičiausiu laiku. Mes tikime, kad šis klausimas bus išspręstas pozityviai ir greit", pareiškė prezidentas.

Spaudos atstovai stato klausimus

Pirmasis buvo Eugenijus Menkes, TASSo skyriaus vedėjas Jungtinėse Tautose ir šių metų JT korespondentų sąjungos — United Nations Correspondents' Association pirmininkas.

UNCA vardu pasveikinęs prezidentus ir palinkėjęs, kad jų kraštai kuo greičiausiai įsijungtų į pasaulio tautų šeimą, jis paklausė dėl tolimesnių santykių su Sovietų Sąjunga, kokie pagrindiniai klausimai su ja dar neišspręsti ir ar galima juos greit išspręsti.

Ateities santykiai su Sovietų Sąjunga

Pirmasis atsakė prezidentas Landsbergis. Jis pareiškė lietuviškai (angliškai vertė Viktoras Nakas):

"Nuo pat 1988 metų, kai mūsų kraštuose prasidėjo nepriklausomybės judėjimas, mes skelbėme, kad mes norim gerų santykių su Sovietų Sąjunga. Tai reiškia, kad mes traktuojam Sovietų Sąjungą kaip mūsų kaimynę, bet tas ne visiems vadovams patiko. Bet dabar teisingumas yra atstatytas, ir mes iš tikrųjų norime būti geri kaimynai. Kariuomenės klausimas bus išspręstas greitai, o kiti dalykai neturėtų kelti didelių problemų.

Mes tikimės, kad ekonominiai santykiai, ekonominiai ryšiai su Sovietų Sąjunga bus grindžiami abipuse nauda ir nebus naudojami politiniam spaudimui.

Bet jie turi labai pasikeisti kitu atžvilgiu, ir mes jau prisidėjom prie tų pasikeitimų. Mes dabar bendraujam ne su viena entrine valdžia, kuri skirsto visas gėrybes, o su Sovietų respublikom, tiesiog su žmonėmis ir regionais. Tai yra ir patogiau, ir produktyviau, ir visa tai veda į rinkos santykius. Ir tokia jau dabar darosi Sovietų Sąjungos realybė. Ir tokia jau dabar darosi Sovietų Sąjungos realybė. Ar Sovietų Sąjunga išliks iš vieno centro reguliuojama visuma, tai parodys ateitis. Aš pats tuo abejoju".

Estijos prezidentas Ruutel taip pat atsakė į šį TASSo korespondento klausimą. Jis pareiškė, kad jis buvo susitikęs su Gorbačiovu tą dieną, kai buvo pasirašytas dokumentas, pripažįstantis Estijos nepriklausomybę.

Jis turėjo ilgoką pasikalbėjimą su Gorbačiovu įvairiais klausimais, ypač dėl tolimesnių santykių su Sovietų Sąjunga. Jis pa-

(nukelta į 5 psl.)

VLIKAS DAR IR TOLIAU TALKINS ATSIKŪRUSIAI LIETUVAI

1991 m. rugsėjo 7 d. VLIKo delegacija — pirm. dr. K. Bobelis, vicepirm. dr. A. Budreckis ir P. Narutis, ELTOS dir. J. Bobelis bei Amerikos Lietuvių Tarybos atstovas dr. J. Genys nuvyko į Maskvą dalyvauti Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Konferencijoje (CSCE)

VLIKas jau nuo pirmo Helsinkio akto pasirašymo dėjo visas pastangas, kad Lietuvos respublika atgautų nepriklausomybę kaip suvereni valstybė. Po 18 metų politinio darbo ir patirties ši VLIKo delegacija buvo pasiruošusi memorandumais bei teisiniais argumentais paveikti Konferencijos 35 valstybių delegacijas paremti Pabaltijo respublikų priėmimą į Konferencijos sudėtį, kas reiškia, į Europos nepriklausomų valstybių bendruomenę.

1991 m. rugsėjo 10 d. Konferencijos atidaromoje sesijoje Sovietų Sąjungos užsienių reikalų ministras B. Pankovas paskelbė, kad Estija, Latvija ir Lietuva priimtos į CSCE kaip pilnateisiai nariai. Konferencijos atidarymo pagrindinis kalbėtojas Sovietų Sąjungos prezidentas M. Gorbačiovas taip pat pabrėžė, kad "Pabaltijo respublikos eina skirtingu keliu demokratizacijos procese". Rugsėjo 11 d. popietinėje Konferencijos sesijoje kalbas pasakė visų trijų Pabaltijo respublikų užsienio reikalų ministrai.

Pirmu ažvilgiu atrodė, kad VLIKas užbaigė savo ilgametę kovą dėl Lietuvos nepriklausomybės. Anaiptol! Lietuvos ministro pirmininko Gedimino Vagnoriaus kvietimu, VLIKo atstovai iš Maskvos važiavo į Vilnių aptarti tolimesnę VLIKo veiklą ir patirti apie Lietuvos vyriausybės politinės veiklos planus.

Lietuvos ministras pirmininkas G. Vagnorius priėmė VLIKo delegaciją rugsėjo 14 d. Susitikime taip pat dalyvavo Lietuvos vyriausybės sekretorius K. Čilinskas ir direktorius A. Skaisgiris. Pokalbis buvo pozityvus ir naudingas. Vilniuje teko pasitarti su pagrindinių politinių grupuočių vadais bei duoti interview Lietuvos televizijai.

Rugsėjo 20 d. Lietuvos respublikos vyriausybės būstinėje buvo formaliai pasirašytas protokolas tarp Lietuvos respublikos vyriausybės ir VLIKo. Esminiai susitarimo punktai pabrėžė, kad VLIKas pasiekė savo pagrindinį tikslą — nepriklausomą, demokratinę Lietuvos Respubliką. VLIKas ir Lietuvos vyriausybė susitarė dėl palaipsniško VLIKo lėšų perdavimo Lietuvos vyriausybei ir dėl VLIKo ELTOs biuletenių integravimo į Lietuvos ELTOS tarnybą. Lietuvos vyriausybė kvietė VLIKą ir toliau talkinti atsikūrusiai respublikai. Taip pat vyriausybė pareiškė padėką VLIKui už moksliškai pagrįstą memorandumą Sovietų reparacijų Lietuvai klausimu, kuris padės ekonominėse derybose su Kremliumi.

Rugsėjo 23 d. Lietuvos prezidentas Vytautas Landsbergis priėmė VLIKo pirm. dr. Kazį Bobelį. Respublikos vardu jis dėkojo VLIKui už ilgametes pastangas atstatyti Lietuvos nepriklausomybę ir įgyti respublikai tarptautinį pripažinimą. Prezidentas Landsbergis pareiškė viltį, kad VLIKas ir jo padaliniai prisidės prie Lietuvos respublikos visokeriopo atstatymo darbo.

(Elta)

Savaitės įvykiai

Salvadoro kariuomenės kapitonas Guillermo Alfredo Banavides Moreno, karo akademijos direktorius, nuteistas už 1989 m. nužudytuosius šešis jėzuitus. Kartu buvo nušauta ir jų virėja su dukra. Tai pirmas atvejis, kai nuteistas karininkas už civilių nužudymą. Paprastai lig šiol karininkai likdavo nebausti. Jis kaltinamas už tai, kad davė įsakymą daliniui tuos 8 asmenis nušauti.

Kinija ginasi, kad ji netiekusi Irakui uranijaus, reikalingo atominiams ginklams gaminti, bet JT inspektoriai turi dokumentus, įrodančius, kad ji esanti sąraše, kartu su kitomis valstybėmis, kurie prekiavo su Iraku nelegaliai. Kol kas tie vardai dar neskelbiami.

Jonas Savimbi, daugiau kaip 16 metų išbuvęs partizanu kovoje prieš Angolos vyriausybę, sugrįžo į sostinę ir žada dalyvauti politikoje. Pagal susitarimą su vyriausybe, partizanauti nustoja ir visa jo grupė, vadinusis Unita vardu. Vyriausybė žada visuotinius rinkimus ateinančiais metais.

Sovietų Sąjunga šiuo metu savo aukso rezerve turi 240 metrinių tonų, kas sudarytų apie $3 bilijonus. Tai esąs tik penktadalis to, ką laisvojo pasaulio finansininkai buvo tikėjęsi. Tą sumą paskelbė Sovietijos ekonomistas Grigorij Javlinski.

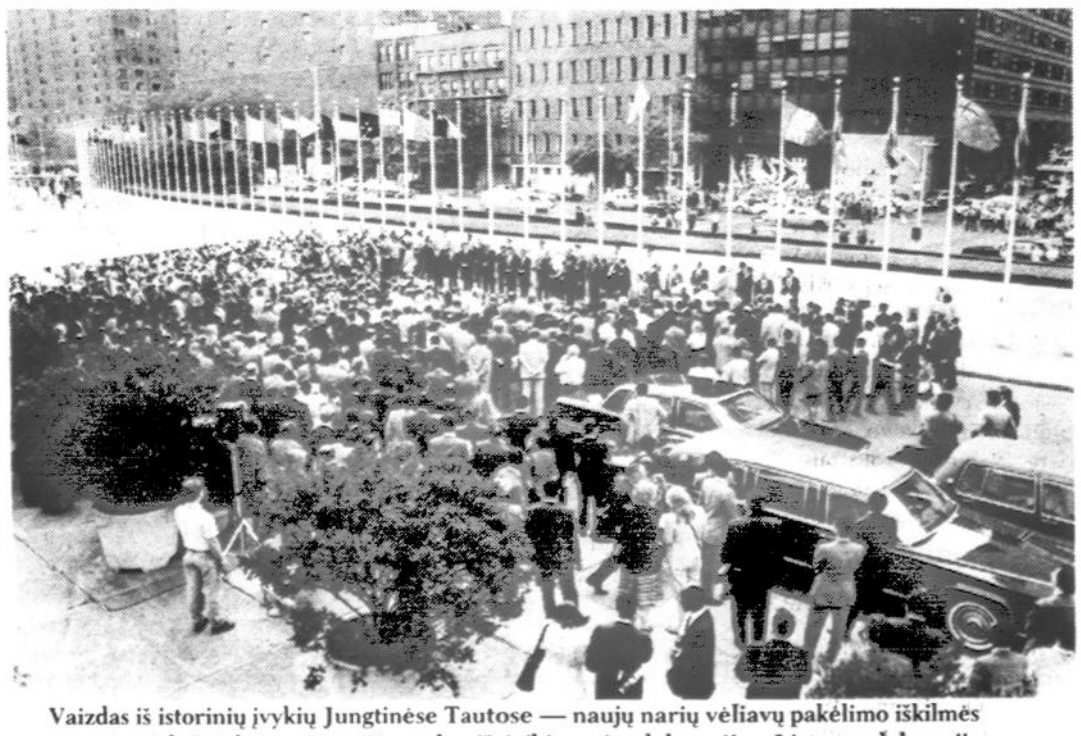

Vaizdas iš istorinių įvykių Jungtinėse Tautose — naujų narių vėliavų pakėlimo iškilmės rugsėjo 17 d. Priekyje prie tuščių stulpų išsirikiavusios delegacijos. Lietuvos delegacija — prie pirmojo stiebo iš dešinės. Viduryje —JT Generalinis sekretorius Javier Perez de Cuellar, vadovavęs vėliavų pakėlimo ceremonijoms. Tai oficiali JT nuotrauka, daryta iš Generalinės Asamblėjos rūmų. Kitoje gatvės pusėje matyti dalis New Yorko pabaltiečių, kurie buvo atėję būti liudininkais šio svarbaus įvykio. UN Photo

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas patarnauja teisiniuose reikaluose. Advokatas kalba ir lietuviškai. 134 West St., Simsbury, Conn. 06070. Tel. 203 651-0261.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296 - 2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344 - 5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliam pastatyti.

BEACH MEMORIAL CHAPEL, 301 Corey Ave., St. Petersburg Beach, Fla., 33706. 813 360 - 5577. KENFIELD WOODLAWN FUNERAL HOME, 200 Pasadena Ave., S, St. Petersburg, Fla. 33707. 813 345-9393. WOODLAWN MEMORY GARDENS, 101 58th St., S. St. Petersburg, Fla. 33707. 813 345 - 9393.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoj vietoj — OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89 - 11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Telef. 847-2323 (namų telef. 847 - 4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klijentais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227. Telef. 821 - 6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duedami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. — 43 - 04 Junction Blvd., Carona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779 - 5156.

LIETUVIŲ KULTŪRINĖ RADIJO PROGRAMA "AUŠRA". WICN-FM 90.5 Worcester, MASS. Sekmadieniais 8-9 val. vakaro, Eduardas Meilus, Jr., 70 Curtis St., Auburn, MA 01501, T. 508 753 - 7232.

NEW YORK – NEW JERSEY – Laisvės Žiburys, sekmadieniais 9 -10 val. ryto WNWK 105.9 FM. Romas Kezys, 217 - 25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 718 229-9134 arba 718 428 - 4552. FAX 718 769 - 3302.

KOLODNY & KOLODNY: Virginija Kolodny, Lietuviškai kalbanti advokatė, 11 Park Place, Room 905, New York, N.Y. 10007. Tel. 212 349 - 7771. Nelaimių ir susidūrimų atvejai, namų pardavimas, testamentai, išnuomavimai, kondominijumų reikalai. Turi leidimą praktikuoti New Yorko valstijoje.

NEW JERSEY, NEW YORK – "Lietuvos atsiminimai", sekmadieniais nuo 2 iki 3 v. popiet iš Seton Hall Universiteto stoties, 89.5 FM banga. "Music of Lithuania" programa, vedama anglų kalba, iš tos pačios stoties girdima irgi sekmadieniais nuo 1 iki 2 v. popiet. Dr. J. J. Stukas — direktorius, 234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07060. Tel. 908 753 - 5636

Remkime

TAUTOS FONDĄ

ir padėkime finansuoti ELTA biuletenių leidimą šešiomis kalbomis. Jie pasiekia laisvąjį pasaulį, informuodami apie tikrą padėtį okupuotoje Lietuvoje. Neužmirškime Lietuvos Laisvės Iždo, pagerbdami savo artimuosius ir jų atminimą. Aukos Tautos Fondui nurašomos nuo federalinių mokesčių (IRS Tax Exempt No. 51-0172223). Aukas siųsti adresu:

Tautos Fondas,
Lithuanian National Foundation, Inc.,
P.O. Box 21073,
Woodhaven, N.Y. 11421.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI Į VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino MEMORIALS

66 - 56 80 ST. MIDDLE VILLAGE, QUEENS, N.Y. 11379
PHONES (718) 326 - 1282 326 - 3150

TAI MŪSŲ VIENINTELE VIETA – – GAUSI PARODŲ SALE

KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

VYTIS

KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA

- LĖKTUVAI
- LAIVAI (CRUISES)
- TRAUKINIAI (AMTRAK)
- AUTOBUSAI
- NUOMOJAMOS MAŠINOS
- VIEŠBUČIAI
- ĮDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS
- GRUPINĖS KELIONĖS Į LIETUVĄ

MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELĖMIS
JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ
PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N. Y. 11229
TEL.: 718 769 - 3300, FAX 718 769 - 3302

DARBININKAS The Lithuanian Weekly Published by Franciscan Fathers

341 HIGHLAND BLVD. BROOKLYN, NY 11207

Editorial Office 718-827-1352
Business Office 718-827-1351
FAX 718-827-2964

Publication No. USPS 148-360
ISSN 0011-6637

Second Class postage paid at Brooklyn, NY, Post Office
Subscription per year $20.00. Single Copy 50 Cents
Published Weekly except 2nd and 3rd week in July

POSTMASTER: Send Address Change to:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207
— Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA —

Ar Kultūros Židinys mums dar reikalingas?

Kultūros Židinys pirmiausia ir buvo pastatytas išlaikyti išeivijos lietuviškumą, rūpintis, kad Lietuva būtų nepriklausoma.

Dabar štai Lietuva jau nepriklausoma, Tai didelio džiaugsmo šventė visiem lietuviam. Kultūros Židinio administracija sveikina šia proga visus lietuvius, savo narius ir rėmėjus ir džiaugiasi, kad jų darbas nenuėjo niekais. Kultūros Židinys daug prisidėjo, kad ta nepriklausomybė kuo greičiau priartėtų. Čia buvo rengiami pirmieji mitingai, rodomi filmai, vaizdajuostės. Čia prabilo pirmieji atvykę iš Lietuvos. Iš čia prasidėjo glaudesnis kultūrinis bendradarbiavimas, kai atvyko Jaunimo Teatras iš Vilniaus.

Kultūros Židinys buvo lyg didžiulės tvirtovės durys, prasivėrusios ir atnešusios gaivų orą vieniems ir kitiems, ir išeivijos lietuviams, ir Lietuvai.

Naujas kultūrinis bendradarbiavimas dabar tik prasideda. Kad jis geriau tarptų, jam reikalinga savas Kultūros Židinys, sava pastogė, kur, susėdę vieni ir kiti, sušiltų, prisipildytų lietuviškos meilės.

-o-

Metų bėgyje dažnai pasinaudojame Židinio patalpomis sportui, tautiniams šokiams, chorui, minėjimams, koncertams, susirinkimams, pobūviams.

Bet Židinį reikia išlaikyti. Neužtenka, kad atsilankęs Židinyje praleistų porą valandų. Išlaikymo išlaidos yra kur kas didesnės. Jau negali išeiti iš Židinio ir be rūpesčio užverti jo duris. Turi išsinešti ir rūpestį, kaip jį išlaikyti, kad čia lietuviui būtų patogu ir miela užeiti, pabūti savųjų tarpe.

Šiuo metu nuomų pajamos iš nelietuvių sudaro apie 50 procentų reikalingos sumos Židiniui išlaikyti. Apie 25 procentai ateina iš lietuviškų renginių. Lieka dar 25 procentai, kuriuos turime suaukoti.

Tai nedidelis procentas, bet jis sudaro problemų. Vieni mano, kad Židinys gal ir nereikalingas lietuviškai bendruomenei.

Kaip bebūtų, į laisvą Lietuvą čia išaugę ir išsimokslinę, susikūrę savo šeimas, jau nebenorės grįžti. Bet juk ir jiem bus malonu žinoti, kad yra toks Židinys, kad ten galima užeiti ir pajusti tėvų žemės nuotaikas.

Pagaliau ir iš Lietuvos atvykę mielai tokiam Židinyje norės pabuvoti, susitikti savus. Juk ir ankstesnės čia kitų tautų emigrantų kartos išlaikė savo namus, savo sales, kur jie galėjo pabūti savybėje.

Kultūriniai ryšiai su Lietuva apsaugos išeiviją nuo galutinio išspinduliavimo iš lietuviškos bendruomenės. Tad toks Židinys tikrai yra būtinas ir vieniems ir kitiems.

Pranciškonų veikla Lietuvoje atgimsta su dideliu entuziazmu. Atgimimas palies ir Ameriką — iš ten atvyks nauji talkininkai, nauji misionieriai. Tai ir pranciškonų veikla Amerikoje niekada neišblės.

Tačiau pranciškonai turės ir savų rūpesčių. Židinio finansinis išlaikymas nebus jų tiesioginis tikslas.

Kultūros Židinys išaugo čia tik jų nepaprastų pastangų dėka. Dabar belieka mums jį tik išlaikyti.

Reikia daugiau narių rėmėjų, daugiau entuziastų, kurie

(nukelta į 8 psl.)

(Tąsa iš praeito numerio)

IŠ LIETUVIŠKO MUZIKINIO GYVENIMO

Solistas Vaclovas Momkus buvo šiemet gegužės 26 d. Illinois universiteto paviljone įvykusios septintosios JAV ir Kanados lietuvių Dainų šventės komiteto pirmininkas. Jis Chicagos Lietuvių operai paskyrė 31 metus, 29-iuose spektakliuose dainavo solo, sukūręs 10 skirtingų rolių. Operos valdyboje buvo 20 su viršum metų. Šiuo metu Vaclovas Momkus yra Jaunimo Centro tarybos pirmininkas.

Manigirdas Motekaitis, padėjęs paruošti *I Lituani* operą kaip vienas iš chormeisterių ir kaip Lietuvių operos akompaniatorius, daug prisidėjo ruošiant Chicagos chorus šių metų Dainų šventei.

Ann Jillian — Jūratė Nausėdaitė prieš VII Dainų šventę (gegužės 15 - 19) dalyvavo Oak Brook Terrace teatre (Drury Lane) aštuoniuose savo spektakliuose. Ji tautiškai mišriai amerikiečių publikai ne tik kalbėjo lietuviškai, bet ir pagiedojo pirmuosius Lietuvos himno posmus, reklamuodama Lietuvių VII Dainų šventę, kuriai ji gegužės 26 d. vadovavo.

Nelė ir Arvydas Paltinai balandžio 7 jau dešimtą kartą lankėsi Chicagoje, atlikdami "Margučio" surengtą koncertą. Balandžio 13 įvyko jų koncertas Clevelande, OH, o balandžio 16 — Toronto, Kanadoje. Arvydas Paltinas yra Vasario 16 gimnazijos dainavimo ir muzikos mokytojas. Nelė estradinėmis dainomis ir lyrišku dainavimu, o Arvydas sintetizatoriaus pagalba sudarytu spalvingu "orkestriniu" palydėjimu Lietuvoje po atviru dangumi į koncertą sutraukė 16,000 klausytojų.

Darius Polikaitis dalyvavo su savo vadovaujamu Lietuvių meno ansambliu Dainava šių metų Dainų šventėje ne tik kaip dirigentas, bet ir kaip orkestratorius ir pagrindinis ryšių su orkestru palaikytojas. Jo žinioje buvo garso sistemos parūpinimas, pakviečiant Joną Beržanskį iš Ann Arbor, MI. Kaip dainų mokytojas Kristijono Donelaičio aukštesniojoje mokykloje, jis paruošė ir jaunimo choro repertuarą. Jo sukurtoji estradinio žanro daina "Aš čia gyva", jaunimo ypač pamėgta, praskambėjo dideliu pasisekimu. Posmus jis dainavo per garsiakalbius solo, o priedainiams įsijungė jaunimas. Palydėjo jo paties suorganizuoti elektroniniai instrumentai. Jis yra ŠAL Muzikos Sąjungos valdybos vicepirmininkas. Už nuopelnus lietuviškoje kultūrinėje veikloje 1990 m. gruodžio 2d. Lietuvių respublikonų lygos pagerbtas pasižymėjusio jaunuolio žymeniu. Gruodžio 16 d. Darius su Dainavos ansambliu ir 70 moksleivių iš Kristijono Donelaičio mokyklų surengė religinės minties koncertą "Žemėn taiką nešu". Palydėjo 20 asmenų orkestras, kuriam beveik visų giesmių orkestracijas parašė pats ansamblių vadovas Darius Polikaitis. Su Dainava pakviestas dalyvauti spalio 12 - 13 dienomis Šiluvos Dievo Motinos koplyčios Washington, DC, 25 metų sukakties minėjime. Jis yra susižiedavęs su Lidija Stropute. Vestuvės numatomos 1992 m. pavasarį.

Viktoras Ralys, nuo 1990 m. balandžio mėn. vadovaująs Los Angeles Šv. Kazimiero lietuvių parapijos chorui, o nuo 1989 m. ten pat gyvuojančio Spindulio jaunimo ansamblio muzikinis vadovas, dalyvavo su abiem vienetais, jei ir nepilnais, VII-oje Dainų šventėje ir buvo vienas jos dirigentų, dirigavęs jaunimo dainas.

Juozas Širvinskas, Lietuvos Operos ir baleto teatro meno vadovas, dalyvavo su šiuo kolektyvu operos *Lietuviai* pastatymuose. Jis yra ir kompozitorius, sukūręs muziką dvylikai kino filmų, taip pat radijo ir televizijos bei dramos spektakliams. Rašė daug kamerinės muzikos kūrinių, kaip styginiai ir kitoki kvartetai, sonatos styginiams su pianinu, fortepijono pjesių ir dainų, be to, baletą ir muziką, simfoniją (kameriniam orkestrui), baladę fortepijonui ir kameriniam orkestrui.

Kazimieras Skaisgirys, *Muzikos žinių* vienas iš dviejų redaktorių, paruošęs šių metų Dainų šventės medžiagą spausdinimui ir paskyręs daug laiko Dainų šventės komiteto posėdžiams, yra ir Švč. Mergelės Marijos Gimimo lietuvių parapijos Chicagoje vargonininkas, pastoviai gyvenąs Beverly Shores, IN. Jis daugelį metų katalogavo Žilevičiaus-Kreivėno Muzikologijos archyvą, dabar patarnauja daugeliui lietuvių apsirūpinti gaidomis. K. Skaisgirys vadovauja ir "Dainuojančių Žemaičių" trijukei, kurioje dalyvauja B. Stravinskienė, A. Underienė ir D. Varaneckienė. *(nukelta į 4 psl.)*

Lietuvos delegacija (viduryje dešinėje) Generalinės Asamblėjos salėje, rugsėjo 17 d. susėdusi prie savo stalo po to, kai Lietuvos respublika buvo priimta į Jungtines Tautas. Priekyje: prez. Vytautas Landsbergis, užs. reik. ministras Algirdas Saudargas, ambasadorius Anicetas Simutis. Antroje eilėje: Emanuelis Zingeris, ambasadorius Stasys Lozoraitis ir užs. reik. min. pavaduotojas Gediminas Šerkšnys. Nuotr. Vytauto Maželio

Alepo tautinis muziejus. Nuotr. kun. prof. Antano Rubšio

IŠ KELIONĖS TIK ASILAS NEGRĮŽTA ARKLIU

III

Tautų Apaštalo Pauliaus pėdsakai Sirijoje

ANTANAS RUBŠYS *15*
Manhattan College

Ure, skaitau Pradžios knygoje, "Viešpats kreipėsi į Abramą ("Tėvą išaukštintą", vėliau jis vadinamas Abraomu, t.y. "Tėvu daugelio tautų"): "Išeik iš savo krašto, palik savo giminę ir tėvų namus; eik į kraštą, kurį aš tau parodysiu" (Pr 12, 1-2).

Abraomas pakluso. Nūdien Abraomą laiko savo tikėjimo protėviu ir žydai, ir krikščionys, ir musulmonai. Apaštalas Paulius po susitikimo su Prisikėlusiuoju pakeliui į Damaską rašė krikščionims iš pagonijos Galatijoje:

"Abraomas patikėjo Dievu, ir tai jam buvo įskaityta teisumu. Taigi supraskite, kad Abraomo vaikai yra tie, kurie tiki. Ir Raštas (t. y. Šv. Raštas, arba Pradžios knyga), numatydamas, kad Dievas tikėjimu nuteisina pagonis, iš anksto paskelbė Abraomui gerą naujieną: "Tavyje bus palaimintos visos tautos". Taigi tikintys žmonės susilaukia palaiminimo kartu su tikinčiuoju Abraomu" (Gal 3, 6 - 9).

Du Abraomo sūnūs — vienas "iš vergės" Hagaros, o kitas "iš laisvosios" Saros — sieja žydus, krikščionis ir musulmonus su Abraomo tikėjimu. Hagara buvo Saros vergė. Mūsuose dažnai kraipoma pečius išgirdus, kad Abraomas turėjo sūnų iš savo žmonos vergės. Mums įprasta apspręsti Abraomą pagal krikščioniškosios etikos reikalavimus. Abraomas buvo II prieškristinio tūkstantmečio žmogus ir elgėsi pagal savo Mesopotamijos žmonių ir šeimos poreikius. Šeima buvo gyvybinė visuomenės ląstelė. Gimimas ne tik užtikrino šeimos ateitį, bet ir žmogaus išlikimą po mirties, Nors apie žmogaus prisikėlimą Abraomas dar nieko nežinojo, tačiau jis ir jo amžininkai norėjo užtikrinti savo išlikimą po mirties šeimos išlikimu. Archeologija aptiko Nuzi piliakalnyje (Mesopotamijoje) Abraomo ir Saros laikotarpio teisėtvarkos duomenis, kurie padeda suprasti bevaikės šeimos rūpesčius. Žmona, negalėdama pati pagimdyti šeimai palikuonį, turėdavo parūpinti vyrui savo vergę ir taip užtikrinti šeimos išlikimą. Sara taip ir elgėsi. Hagara pagimdė Išmaelį — sūnų vardu "Dievas išklausė". Ilgainiui Sara pradėjo neapkęsti Hagaros ir jos gimusio "sūnaus". Hagara buvo priversta pasitraukti iš Abraomo šeimos. Išmaelis užaugo ir tapo arabų genčių protėviu (žr. Pr 16). Vėliau Dievas palaimino ir Sarą — ji pradėjo ir pagimdė Abraomui Izaoką — sūnų vardu "(Jis) juokėsi" (žr. Pr 17, 15 - 22).

Žydai save laiko Abraomo ir Saros vaikais fiziniu gimimo ryšiu, o krikščionys dvasiniu — tikėjimo ryšiu laiko Abraomą ir Sarą tikėjimo protėviais. Tuo tarpu musulmonai save sieja su Abraomu per Hagarą.

Alepas — dvikalbis miestas

Alepas sėdi plačioje dauboje su uolų iškyšuliais. Per miestą teka Wadi Quweiq. Bet dabar — vasarą tik sausa upės vaga. Čia nėra Damasko sodų su Barados upe, nei Gutos oazės su šaltiniais. Žalumo labai maža. Tik kur-ne-kur maži alyvmedžių ir figmedžių gojeliai, pilka aplinka ir pilki uolų iškyšuliai su neįprasta šviesos skraiste vakaro saulėje.

Gatvės judrios. Rodos, kad visa Sirija renkasi į Alepą nakčiai. Sunkvežimiai su važmomis, automobiliai pilni žmonių, naštomis apkrauti asilai ir mulai, moterų būreliai su krepšiais ant galvų... Kartkartėmis net sunku pasakyti, kas į kurią pusę eina ar važiuoja. Alepo citadelė, tupinti ant aukšto uolos iškyšulio, iš tolo sako, kad skubėti nereikia.

Ahmedas klausinėja, kaip pasiekti "Alepo rūmų" viešbutį. Nustembu, kad jis atsakymo nesupranta. Juk čia Sirijos miestas? Pasirodo, kad Alepas yra arti arabų ir turkų kalbų takoskyros.

— Kuri kalba vyrauja? — teiraujuosi.

— Sunku pasakyti. Priklauso nuo miesto dalies, — man paaiškina Ahmedas.

Alepas — dvikalbis. Lietuvos istorinę sostinę turbūt reikėtų vadinti net daugiakalbe.

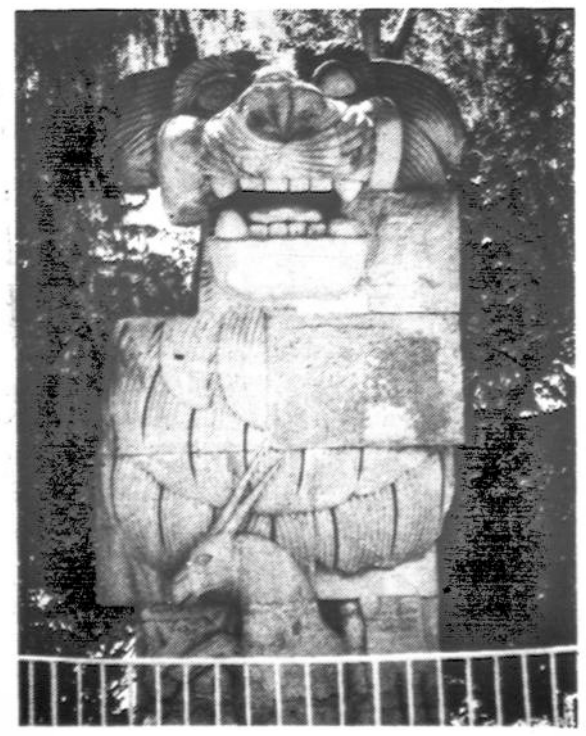

Liūtas — Artimųjų Rytų politinės ir religinės kultūros simbolis. Nuotr. kun. prof. Antano Rubšio

Ką nori pamatyti Alepe?

Ryto metą aptariame su Ahmedu, ką pamatyti ir kada leistis kelionėn į vėliausių archeologinių radinių vietą, Eblos piliakalnį prie Tell-Mardikh miestelio. Laiko maža. Man rūpi Citadelė ir muziejus.

— Ar nenorite užsukti į Alepo bazarą? Jo gatvės turi bent dvylika kilometrų! Visas dengtas! — uoliai siūlo Ahmedas.

— Užsukime pirma į Citadelę, o po to nuvežk mane į muziejų ir ten palik. Važiuok į Bazarą.

Ahmedas patenkintas. Turbūt turi pažįstamų. Be to, stovėti prie muziejaus irgi nėra malonu. Sutariame, kad mane paims nuo muziejaus po vidurdienio maldos.

Citadelė — šauni arabų viduramžių pilis

Citadelė pastatyta ant 50 m uolos, kurios šlaitai buvo architektų nulyginti.

(Bus daugiau)

IŠ LIETUVIŠKO MUZIKINIO GYVENIMO

(atkelta iš 3 psl.)

Antanas Skridulis, buvęs ilgametis Šv. Antano lietuvių parapijos, Cicero, IL, vargonininkas, prieš penketą metų išsikėlęs gyventi į Daytona Beach, FL, vadovauja "Sietyno" chorui, kurio repertuare yra ir paties Skridulio kūrinių: "Širdyje Tikėjimo Lietuva" (ž. B. Brazdžionio) ir "Keliaujame nuo Atlanto Baltijos link, ligesio tėvynei vedini" (ž. G. Lapėno).

Solistė Danutė Stankaitytė gegužės 28 d. įsijungė į Muzikos šventės atsisveikinimo koncertą Marijos aukštesniosios mokyklos salės scenoje, kurioje nepamirštamai ji yra pasirodžiusi 57-iuose Lietuvių operos spektakliuose, sukurdama dvidešimt pagrindinių rolių.

Alė Steponavičienė, Chicagos "Pirmyn" choro ilgamečio dirigento Kazio Steponavičiaus našlė, kuri daugelį metų yra Lietuvių Fondo reikalų vedėja, aktyviai įsijungusi dirbo su dukra Ramona Muzikos šventės komiteto gretose. Muz. Kazys Steponavičius, su "Pirmyn" choru prieš karą lankęsis Lietuvoje ir 30 su viršum metų jam vadovavęs, pastatė eilę operų ir operečių lietuvių kalba Chicagos lietuviams. Liepos 30 d. suėjo 15 metų nuo jo mirties. Alė Steponavičienė buvo šių metų muzikos šventės iždininkė, o dukra Ramona parūpino viešbučiuose nakvynę papigintomis kainomis ir vadovavo Muzikos šventės atsisveikinimo vakarienei gegužės 26 d. Chicagos Jaunimo Centre.

Sigutė Stonytė-Karnavičienė, Vilniaus operos solistė, tarptautinio Marian Anderson vardo vokaliniame konkurse, įvykusiame Maryland universitete, iš 179 dainininkų laimėjo iškiliausios dainininkės titulą. Akomponavo Jurgis Karnavičius, prieš metus įvykusio jaunų pianistų konkurso pirmos vietos laimėtojas (Oberlin, OH). Baigminis koncertas buvo liepos 20 d. Kennedy Centre, Washington, DC, palydint simfoniniam orkestrui.

Faustas Strolia buvo vienu šių metų Dainų šventės dirigentų. Jo iniciatyva įvyko 10 repeticijų Chicagos chorams ir prie chorų nepriklausantiems dainininkams, kurie ryžosi dalyvauti Dainų šventėje. Jis parūpino repeticijoms patalpas, 4 chormeisterius ir akompaniatorių, o kai kada ir apsaugą automobiliams. Nuo ankstyvo rudens iki pat šventės repeticijos kartą mėnesyje vykdavo Jaunimo Centre. F. Strolia buvo ir vienu Dainos šventės vicepirmininkų. Išsiuntinėjo užsiregistravusiems chorams gaidas. Jis dabar yra Šiaurės Amerikos Lietuvių Muzikos Sąjungos pirmininku. Pedagoginio Lituanistikos Instituto lektorių tarybos nutarimu, už nuopelnus jaunimo ugdymo darbe šiemet sausio 19 d. apdovanotas garbės diplomu. Nuo 1960 m. gruodžio 4 d. iki šiol vadovauja Lietuvos Vyčių chorui Chicagoje. Tas choras sausio 12 pokyliu atžymėjo savo veiklos 75 metų sukaktį. Jau antri metai, kai F. Strolia vadovauja lietuvių evangelikų "Tėviškės" parapijos tradicinei (šį kartą 40-ajai) "Giesmių šventei", kuri įvyko šiemet kovo 24 d., o ekumeninėje dvasioje buvo pakartota kovo 26 d. Lemont, IL, Matulaičio katalikų misijoje.

Solistas Liudas Stukas, dainavęs Escamillo *Carmen* ir Silvio *Pajacų* Lietuvių operos spektakliuose, šiuo metu reiškiasi kaip choro ir solistų akompaniatorius. Šiemet gegužės 18 d. "Lietuvos atsiminimų" radijo 50 metų gyvavimo sukakčiai paminėti koncerte jis akomponavo solistėms iš Lietuvos — Astai Krikščiūnaitei ir Aldonai Vilčinskaitei-Kisielienei. Lietuvos Vyčių šių metų seimo kultūros vakare St. Petersburg Beach, FL, jis akomponavo sol. Onai Jameikienei. Reiškiasi ir kaip kompozitorius bei aranžiruotojas.

Vinco Vaitkaus, dainuojančio per 35 metus Lietuvių operos choro kolektyve, rankų darbo ragelius, kartu su kitais Balio Pakšto liaudies instrumentais, našlė Emilija Pakštienė įteikė Žilevičiaus-Kreivėno Muzikologijos archyvui.

Alvydas Vasaitis, Lietuvos operos vadovybės pakviestas, buvo vienu dirigentų Operos 70 metų sukaktuviniame koncerte Vilniuje, 1991 m. išvakarėse. Šiemet gegužės 18 d. Chicagoje jam įteikta JAV LB Kultūros tarybos muzikos premija. Dabar jis yra Lietuvių Operos (Chicagoje) dirigentas ir meno vadovas.

Solistas Jonas Vaznelis, nuo pat pradžių Lietuvių operoje dainavęs pagrindines solo partijas, šiemet antrame *Lietuvių* spektaklyje (gegužės 24 d.) dainavo vaidilos Viltenio rolę. Ilgesnį laiką jis dainavo ir Chicagos "Lyric" operoje.

Vytautas Viržonis, Lietuvos operos ir baleto teatro dirigentas, dirigavimą baigęs Maskvos Didžiajame teatre. Jo repertuare yra daugiau kaip 80 operų ir baletų, iš jų 41 premjera parengta Lietuvos operos ir baleto teatre. Išeivijos lietuvių Muzikos šventėje jis, pasikeisdamas su A. Vasaičiu, dirigavo operą *Lietuviai*.

Dalia Viskontienė, Šiaurės Amerikos Lietuvių Muzikos Sąjungos Muzikinės komisijos pirmininkė, labai daug prisidėjo prie Dainų šventės pasisekimo nuo pat pradžios iki užbaigimo. Praktiškai, ši komisija, ruošiantis muzikiniams renginiams, buvo tapusi repertuaro komisija. Šiam darbui Viskontienė įdėjo daug širdies ir sumanumo, pasidalindama pirmininkavimą su Rita Klioriene, žiūrėjo, kad Dainų šventė sušvistų naujai ir patraukliai. Šventėje dirigavo vaikų chorui ir su mišriu choru užbaigė Dainų šventės pirmąją dalį (a cappella). Dainų šventėje dalyvavo su savo vadovaujamais vienetais: Toronto Prisikėlimo parapijos choru ir Toronto Lietuvių Dainos ansambliu Volungė, o taip pat su Toronto lituanistinės Maironio vardo mokyklos choru. Prisikėlimo parapijos choro darbuose talkino Danguolė Radtkienė ir Paulius Vytas, Volungėje — dar ir Jonas Govėdas, o Maironio mokykloje — Rasa Bukšaitytė, Nijolė Benotienė ir Silvija Freimanienė. Volungei Viskontienė vadovauja nuo 1975 m., Maironio mokyklos chorui nuo 1978 m., o Prisikėlimo parapijos chorui nuo 1991 m. sausio mėnesio.

Kompozitoriaus Juozo Žilevičiaus gimimo šimtosios metinės buvo šiemet kovo 16 d. Šios sukakties proga "Margutis" lapkričio 10 Chicagos Jaunimo Centre rengia minėjimą ir koncertą.

Detalė iš istorinio įvykio Jungtinėse Tautose rugsėjo 17 d. Viduryje JT Generalinis sekretorius Javier Perez de Cuellar vadovauja ceremonijoms, pakeliant naujai priimtųjų narių vėliavas prie Generalinės Asamblėjos rūmų. Gen. sekretoriaus kairėje — 46-osios sesijos prezidentas Samir Shihabi, toliau Korėjos, Estijos atstovai ir Lietuvos atstovai: prezidentas Vytautas Landsbergis, ambasadorius Anicetas Simutis ir užsienio reikalų ministras Algirdas Saudargas. UN Photo

GARBĖS SIMFONIJA

Daugelis mūsų žinom garsųjį dirigentą italą Toscaninį. Neklystume vadindami jį genijum. Ilgiausias, dažnai trunkančias vieną ar dvi valandas simfonijas jis diriguodavo atmintinai. Pažino kiekvieno instrumento garsą, ir jo itališkas temperamentas sprogdavo, jei tas garsas nebūdavo toks, kokio jis reikalavo. Kartą repetuojant Mahlerio ypatingai komplikuotą simfoniją, jam pasiskundė muzikantas, kuris grojo čelę, kad jo instrumentas sugedęs — boso rakte neveikia gaida "re". "Nesirūpink" jam ramiai atsakė maestro, "tavo instrumentas boso rakte šioj simfonijoj "re" gaida nesinaudoja".

Nors dažnai girdim posakį, kad "giedojimas yra dviguba malda", bet taip pat neturime užmiršti ir instrumentinės muzikos. Kas gali paneigti, kad Bacho ar Haendelio kūriniai nėra dviguba malda? Vargonai yra lygus partneris geriausiam chorui. Dievo mums duotas intelektas sukūrė šį instrumentą didesnei Sutvėrėjo garbei.

Todėl mums, kaip šv. Pranciškaus gerbėjams, muzikos mylėtojams, yra įdomu, kodėl šventasis savo Taikos Maldoje prašo, kad Viešpats jį padarytų instrumentu. Ir kokią funkciją Sutvėrėjo planuose turėjo šis instrumentas? Kur buvo abejonė — jis teikė tikėjimą, kur tamsa — šviesą, į beviltiškumą atnešė pasitikėjimą.

Simfoninio orkestro pati svarbiausia dalis yra stygos, o stygų sekcijos svarbiausias instrumentas — smuikas. Jei orkestras yra pirmaeilis (sakykim, Metropolitan Operos ar New Yorko Filharmonijos), smuikas yra pirmos rūšies. Bet smuikas yra nebylys, kol jo nepaliečia smuikininko ranka. Melodija šiam instrumentui lieka tik galimybė. Juk smuikas yra tik daiktas, ir kiekvieno daikto prigimtis yra pasyvi, nors jis ir gali skambėti gražiausiomis melodijomis. Smuikas "leidžiasi" būti naudojamas tik to, kuris gali tai įvykdyti.

Šv. Pranciškus savo maldoje troško būti tokiu instrumentu. Norėjo būti naudojamas, net išnaudojamas To, Kuris jį sutvėrė ir žinojo, kaip iš Pranciškaus išgauti gražiausią melodiją, paliečiant, kaip smuiko stygą, šventojo širdį. Tas, Kuris išgavo iš šv. Pranciškaus taikos, vilties, tikėjimo, šviesos ir džiaugsmo harmoniją yra Tas Pats, Kurio galia taip pat veikia mumyse ir Kurio gėris mums yra neišmatuojamas. Jis žino mūsų galimybes, kaip Toscanini savo orkestre žinojo kiekvieno instrumento galimybes. Kaip tas orkestro smuikas, mes turim pasidaryti pasyvūs, leisdami Jo malonėms išgauti iš mūsų gražiausius tonus. Šį pasyvumą šv. Pranciškus turėjo pilnai įgyvendinti, kurdamas savo Taikos Maldą.

Bet mes negalim būti tik pasyvūs. Mes nesame daiktai. Turime sielą, tad Dievas daugiau ir reikalauja iš mūsų. Ir šv. Pranciškus tai gerai suprato. Būti imliu nebuvo jo pagrindinis tikslas. Šventasis nesėdėjo sudėjęs rankas, leisdamas Dievo malonėm kristi tiesiai ant galvos. Kiekvienas suderintas instrumentas, norėdamas likti suderintu, turi būti veiklus. Nesuderinti instrumentai būtų nedaugiau kaip šv. Pauliaus "žvangantys cimbolai". Juk mes, būdami krikščionys, suderinti Sutvėrėjo instrumentai, turim išsiskirti iš visų kitų savo ypatingumu. Kaip geriausias smuikas, kurį pagamino Stradivarius, mes nešiojam krikščionio ženklą. Kaip arfos ir fleitos tembras išsiskiria iš visų kitų, taip pat ir mūsiškis turi būti ypatingas. Turim turėti pasyvų priėmimą Kūrėjo malonėm, kurios švelniai suderins mūsų stygas dangiškajai simfonijai, kokios net Beethovenas, simfonijos "princas", ar Haydnas, simfonijos "tėvas", niekada negalėtų sukurti.

Tad šv. Pranciškaus malda ir sukasi aplink žodį "instrumentas". Jis yra šios maldos ašis. Ji tik tada galėjo būti sukurta, kada šventasis savo asmenyje jautė veikimo ir mąstymo sintezę. Pranciškus savyje turėjo specialų įsikūnijantį dvasiškumą, leidusį jam matyti žmoniją kaip didelį simfoninį orkestrą, garbinantį savo Maestro, Kuris mažiausiu rankos mostelėjimu drebino visą tvariniją kosmiškais garsais.

Kiekvienas krislas, kiekviena dalelytė, yra svarbūs šiame kūriny. Dirigentas žino kiekvieno instrumento rolę, žino kokios gaidos reikalingos, kokios ne,

(nukelta į 6 psl.)

Lietuvos prez. Vytautas Landsbergis rugsėjo 19 d. dėkoja Kultūros Židinyje susirinkusiems New Yorko lietuviams už jų talką Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo darbe. Jo kairėje: amb. Stasys Lozoraitis, užs. reik. min. pavaduotojas Gediminas Šerkšnys, Emanuelis Zingeris, vyskupas Paulius Baltakis, OFM, užs. reik. min. Algirdas Saudargas ir kun. Kazimieras Pugevičius. Nuotr. Vytauto Maželio

ŠILUVOS MARIJOS KOPLYČIOS
SIDABRINIS JUBILIEJUS
IR
PADĖKA UŽ NEPRIKLAUSOMYBĘ

AMERIKOS KATALIKŲ TAUTINĖJE ŠVENTOVĖJE
WASHINGTON, DC

PROGRAMA

Šeštadienį, spalio 12 d.

1:00 v.p.p. AKADEMIJA: "Lietuvos XX-o amžiaus kankiniai"
paskaitą skaito Vysk. SIGITAS TAMKEVIČIUS, S.J.
Catholic University School of Nursing, Gowan Hall salėje
620 Michigan Avenue, N.E., Washington, DC

7:30 v.v. KONCERTAS: DAINAVOS ansamblis
pianistas Povilas Stravinskas
Archbishop Carroll High School salėje
4300 Harewood Road, N.E., Washington, DC
Įėjimas - $10.00

Sekmadienį, spalio 13 d.

2:00 v.p.p. IŠKILMINGOS PAMALDOS: šv. Mišias aukoja
Kardinolas JAMES HICKEY, Washingtono Arkivyskupas
Pamokslininkai Arkiv. CHARLES SALATKA ir
Vysk. SIGITAS TAMKEVIČIUS, S.J.
Gieda DAINAVOS ansamblis
Šventovėje, The National Shrine of Immaculate Conception
Michigan Avenue & 4th Street, N.E., Washington, DC

Aukas jubilėjaus minėjimo išlaidoms rašyti Lithuanian Catholic Religious Aid vardu ir siųsti
Mr. Kęstutis Čižinas, 7768 Trevino Lane, Falls Church, VA 22043
Viešbučiai: Sheraton Greenbelt Hotel, 8500 Annapolis Road, New Carrollton, MD 20784,
301-459-6700 arba 1-800-325-3535 ir Holiday Inn, 5910 Princess Garden, Lanham, MD 20706,
301-459-1000 arba 1-800-465-4329

KAS IR KADA APMOKĖS DIDŽIĄSIAS SKOLAS?

(atkelta iš 2 psl.)

siūlęs, kad pasikeitimas produktais ir žaliavom būtų tęsiamas toliau ligšiolinėmis sąlygomis, palaipsniui einant prie perkainavimo ir eventualiai prie atsiskaitymo kietąja valiuta. Taip pat buvo kalbėtasi kad ekonominių ryšių palaikymas būtų vykdomas be politinių motyvų ar spaudimo. Anot prez. Ruutel, kariuomenės dalinių atitraukimas turėtų prasidėti greitai, bet gali ilgokai užtrukti iš praktiškos pusės dėl gausių karinių įrengimų.

Latvijos prezidentas Gorbunovas pastebėjo, kad, Sovietams pripažinus Latvijos nepriklausomybę, santykiai su Sovietų Sąjunga turės pasikeisti, ypač dabar, kai centrinės valdžios galingumas nuolat mažėja, todėl reikia išplėsti gerus ir tiesioginius santykius visose srityse su kitom respublikom, kaip su Rusija, Gudija, Ukraina ir panašiai. Ir tai jau daroma.

Kas ir kiek kam skolingi

Toliau klausė Victoria Graham, Associated Press korespondentė. Jos klausimas buvo toks: "Grįžtant atgal, gerokai prieš Jums atgaunant nepriklausomybę, Sovietų Sąjunga sakė, kad nepriklausomybės klausimu būtų galima derėtis. Buvo minimos astronomiškos sumos pinigų, kuriuos reiktų atmokėti Sovietų Sąjungai. Ar yra kokios diskusijos tuo reikalu? Ar Jūs esate skolingi, ar Sovietų Sąjunga yra skolinga Jums?"

Į šį klausimą pirmasis atsakė Estijos prezidentas, pažymėdamas, kad tas reikalas buvęs keliamas anksčiau pradinių derybų metu. Tuo reikalu jis kalbėjęsis su Gorbačiovu ir jam yra pasakęs, kad respublikų produktyvumo dėka Sovietų Sąjunga praturtėjusi. Ir dabar Estijos gamybos vidurkis esąs kur kas aukštesnis už visos Sovietų Sąjungos. Todėl, jo nuomone, bet koks atlyginimas Sovietų Sąjungai nėra logiškas ir teisiškai nepagrįstas.

Latvijos prezidentas buvo santūresnis. Anot jo, Latvija yra pasiruošusi apmokėti visas teisėtas skolas, tik nežinia kam jas mokėti, ar Gorbačiovui, ar kariuomenei, ar dar kam kitam.

O prez. Landsbergis atsakė šitaip: "Aš pasakysiu trumpai. Mes, Lietuva, Sovietų Sąjungai nieko nesam skolingi, bet Sovietų Sąjunga Lietuvai yra daug skolinga. Galbūt todėl ir negirdime reikalavimų. Gal anksčiau tai buvo Sovietų Sąjungos politinio spaudimo priemonė. O iš mūsų pusės, žinoma, bus įvairių reparacinių ir kitokių sąskaitų, kurių mes dar nepradėjom teikti. Tokie paprasti dalykai, kaip mūsų ambasadų patalpų Paryžiuje ir Romoje sugrąžinimas, tai galima išspręsti draugiško veiksmo pagrindu, ir tai bus padaryta greit, nelaukiant jokių taikos derybų".

Dėl santykių su Lenkija ir lenkais Lietuvoje

Ryszard Ostrowski, lenkų spaudos agentūros korespondentas prie JT, klausė prez. Landsbergį: "Kaip Jūs žiūrite į ateities santykius tarp Lenkijos ir nepriklausomos Lietuvos? Taip pat, kaip Jūs žiūrite į ateitį lenkų, gyvenančių Jūsų krašte? Ar yra bet kokios erdvės ir galimybių lenkams, kaip lojaliems Jūsų valstybės piliečiams, kultivuoti jų tautinį identitetą ir kultūrą?"

Prezidentas atsakė šitaip: "Aš neabejoju, kad su Lenkija santykiai bus geri, draugiški ir produktyvūs. O lenkų tautinė mažuma turi visas galimybes plėtoti, vystyti ir išsaugoti savo kulturą, savo tautinį identitetą. Tai garantuoja ir Lietuvos įstatymai dėl tautinių mažumų, dėl kalbų vartojimo, ir kiti. Taip pat ir žmogaus teisių garantijos. Ir mes norime tikėtis, kad tokios pat teisės bus garantuotos ir lietuvių tautinei mažumai Lenkijoje".

Kinija ir Taivanas

China Times reporteris norėjo sužinoti, ar bus diplomatiniai ir ekonominiai ryšiai užmegzti tarp Pabaltijo valstybių ir Taivano, tai yra, tarp Tautinės Kinijos, esančios Formozos saloje. Esą tuoj po pučo Sovietų Sąjungoj Kinijos ir Taivano vyriausybės išreiškė norą tokius ryšius sudaryti. Esą Lietuva ir Estija nutarė turėti ryšius tik su Kinija ir priėmė jos sąlygą, kad jokių ryšių su Taivanu nebus. Latvija taip pat einanti tuo pačiu keliu.

Į tai atsakė visi prezidentai.

Pirmasis kalbėjo prez. Landsbergis, pareikšdamas: "Aš tikiuosi, kad mes turėsime santykius ir su Taivanu, bent jau ekonominio ir kultūrinio bendradarbiavimo ryšius. Ir Kinijos respublika pasakė mums, kad ji tam neprieštaraus".

Latvijos prez. Gorbunovs: "Trumpai, mes laikysimės tų pačių principų, kurie vykdomi Jungtinėse Tautose".

Estijos prez. Ruutel pareiškė, kad neseniai Estijoj lankėsi Kinijos užsienio reikalų ministro pavaduotojas, ir buvo sutarta, dėl diplomatinių ryšių sudarymo su Kinija. Kai dėl santykių su Taivanu, anot jo, yra kelios Estijos bendrovės, kurios palaiko ryšius su Taivano firmom. Problemos dėl santykiavimo turi būti išspręstos tarp pačių kinų.

Lietuvos prezidentas Vytautas Landsbergis kalba priešpiečiuose, kuriuos Lietuvos delegacijai surengė lietuviai pranciškonai savo vienuolyne Brooklyne, prieš jai susitinkant su New Yorko visuomene Kultūros Židinyje. Kairėje: vyskupas Paulius Baltakis, OFM, Tėvas Leonardas Andriekus, OFM, ir Viktoras Nakas. Nuotr. Vytauto Maželio

Dėl narystės mokesčių

Šiuo reikalu klausimą pateikė *Darbininko* atstovas, šių eilučių autorius, šitaip: "Kaip Jūs gerai žinote, kiekvienas Jungtinių Tautų narys privalo mokėti metinius mokesčius. Ar jau žinote tų mokesčių dydį ir ar pajėgsite šį įnašą apmokėti kieta valiuta?"

Šį klausimą atsakė tik prez. Landsbergis: "Aš turiu prisipažinti, kad dar nenuėjau į Jungtinių Tautų buhalteriją išsiaiškinti, kiek reiks mokėti. Bet mes tikrai esame pasiryžę atlikti savo pareigą. Mūsų užsienio reikalų ministro pavaduotojas Šerkšnys kaip tik šiuo metu aiškinasi šį klausimą".

Kaip su Moldavija?

Moldavijos spaudos atstovas užklausė dėl Pabaltijo valstybių tolimesnės laikysenos, remiant kitų Sovietinių respublikų nepriklausomybę. Jis specialiai norėjo žinoti dėl Moldavijos respublikos.

Latvijos prezidentas atsakė: "Latvija laikosi principo, kad negalima paneigti kitiems to, ko mes patys siekėm. Dėl to mes ir remiam".

Prez. Landsbergis pareiškė: "Mes remiame tautų apsisprendimą ir pripažinome Moldavijos respublikos nepriklausomybę. Mes tai galėjom padaryti ir anksčiau, bet norėjom sužinoti, koks yra Rumunijos požiūris. Kai kurių klausimų mums kyla, kai Sovietų respublikos paskelbia nepriklausomybę, bet jos pasilieka Sovietų Sąjungoj. Aš manau, kad tokie dalykai netrukus paaiškės, ir mes galėsime nustatyti savo pozicijas".

Estijos prezidentas, žvelgdamas į praeitį, rado nedaug skirtumo tarp Caro Rusijos ir Sovietinio valdymo perioduose rodyto šovinizmo ir rusifikacijos. Ypač tai yra ryšku, kalbant apie žmogaus teises, kurios, jo nuomone, išplaukia iš tautinių teisių. Tai, kas vyksta šiandien, yra išdava tų tautinių teisių, įgavusių sprogstamąją formą, siekiant nepriklausomybės ne dešimtmečiais, bet šimtmečiais. Užbaigdamas, jis tarė: "Aš remiu visų Sovietų žmonių troškimus, kai siekiama nepriklausomybės".

Tuo ši reta spaudos konferencija ir baigta, nežiūrint daug iškeltų rankų su daugybe klausimų.

LIETUVOJE IR APIE LIETUVĄ

(atkelta iš 1 psl.)

Šiaurės Korėjos ambasadorius Sovietų Sąjungai Son Song-Pil ir Lietuvos užsienio reikalų ministro pavaduotojas Valdemaras Katkus Vilniuje pasirašė sutartį dėl diplomatinių santykių užmezgimo.

Baltijos miestų sąjunga įkurta rugsėjo 28 d. Gdanske įvykusiame 30 miestų iš 10 valstybių suvažiavime. Švedijos Kalmar uosto burmistras Andars Engatroem išrinktas sąjungos prezidentu. Sąjungos pagrindinė įstaiga bus Gdanske, tikslas — rūpintis Baltijos jūros uostamiesčių bendradarbiavimu prekyboje ir aplinkos apsaugoje. Lietuvai atstovavo Klaipėda.

Lankydamasis Taline, UNESCO generalinis sekretorius Federico Mayor susitiko su Estijos, Latvijos ir Lietuvos atstovais ir pakvietė juos įsijungti į jo vadovaujamą organizaciją. Ji rūpinasi švietimo, mokslo ir kultūros reikalais.

Pabaltijo valstybes nariais priėmė Tarptautinė Irklavimo Federacija. Prieš tai buvo skelbta, kad Estija, Latvija ir Lietuva taip pat priimtos ir į tarptautines plaukimo, stalo teniso ir sunkaus svorio kilnojimo organizacijas. Reikia būti bent penkių tarptautinių sporto sąjungų nariu, norint gauti teisę dalyvauti Tarptautiniame Olimpiniame Komitete.

Aleksandr Jakovlev, Sovietų Sąjungos Valstybės Tarybos tarėjas specialiems reikalams, "Novosti" agentūrai pareiškė, kad, bendrai imant, sovietinės respublikos pačios negalės ekonomiškai išsilaikyti. Jis pridūrė, kad tik Pabaltijo valstybės tegalėtų išsiversti be kitų pagalbos. Jis taip pat pasakė, kad KGB organizavo 1991 sausio ginkluotas provokacijas Pabaltijyje ir taip pat perversmą prieš Gorbačiovą.

Lietuva ruošiasi išleisti savo pinigus, bet tikriausia, kad tai neįvyks šiemet. Lietuvos ekonomijos ministras Albertas Šimėnas aiškina, kad naujoji valiuta bus stipresnė už rublį ir "paremta Lietuvos produkcija". Tačiau dar užtruks bent keletas metų, ligi Lietuvos ūkis atsigaus, dabar jis smunka 4 - 5 procentais.

Tebevyksta pasitarimai tarp Lietuvos ir Sovietų Sąjungos KGB vadovybės Lietuvoje dėl sienų kontrolės pervedimo lietuviams. Šiuo metu Lietuva dar neturi pakankamai savo vyrų sienoms saugoti. Todėl laikinai sutarta, kad sienų kontrolė Lietuvai bus pervesta ateinantį pavasarį.

Šiaurės Tarybos susirinkime Kopenhagoje, kur dalyvavo ir Pabaltijo valstybių atstovai, svarstyta Pabaltijo Investicijų Banko steigimo klausimai. Tarybos sekretoriatas taip pat sutiko rekomenduoti savo vyriausybėms pasiūlymą remti Estijos, Lietuvos ir Latvijos reikalavimą, kad Raudonoji armija neatidėliojant būtų atitraukta iš Pabaltijo valstybių.

Eduard Ševerdnadze, buvęs Sovietų Sąjungos užsienio reikalų ministras, vadovaus Gorbačiovo paskirtajai komisijai tartis su Lietuvos vyriausybe dėl galutinio atsiskyrimo su Sovietija. Su Latvija tarsis Aleksandro Jakovlevo vadovaujama delegacija, o su Estija — Petrogrado burmistro Anatolijaus Šobčako vadovaujama delegacija. Visi trys priklauso Gorbačiovo sudarytai devynių asmenų konsultatyvinei tarybai. Trys paskirtieji vienos savaitės laikotarpyje turės parengti ir Gorbačiovui pateikti pasiūlymus dėl delegacijų sudėties, pasitarimų procedūros ir diskutuojamų klausimų. Lietuvos vadovybė Ševardnadzę jau pažįsta iš praeities patyrimų ir reiškia pasitenkinimą dėl jo paskyrimo.

— Latvių vertėjas Talridas Rullis išvertė Vytauto Misevičiaus istorinius romanus *Čičinską* ir *Meškų akademiją*. Abi knygas išleido "Spridičio" leidykla. Romaną *Meškų akademija* taip pat neseniai išsivertė ir išleido baltarusiai.

— Biržiečiai jau rengiasi 1863 m. sukilimo 130-osioms metinėms. Numatoma pagerbti ne tik šio sukilimo dalyvius, įamžinti mūšių vietas, bet ir deramai paminėti visų laikų kovotojus už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę.

— Algimantas Blažys paskirtas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro pirmuoju pavaduotoju.

Lietuvos prezidentas Vytautas Landsbergis, prieš sugrįždamas į Vilnių, Kultūros Židinyje atsisveikina su buvusiu ilgamečiu VLIKo pirmininku dr. Kęstučiu Valiūnu ir jo žmona. Nuotr. Vytauto Maželio

IŠ VISUR

— Los Angeles, CA, Šv. Kazimiero lietuvių parapija šį rudenį minės 50 metų sukaktį. Spalio 19 parapijos salėje bus koncertas, kurio programoje parapijos ir "Spindulio" chorų dainos, solistai ir kvartetas. Bus įteikiami atžymėjimai. Po programos — šokiai, grojant J. Aro orkestrui. Spalio 26 bažnyčioje vyks religinis koncertas, Pakviestas vargonų virtuozas Christopher Preikšaitis. Spalio 27 vyks iškilmingos pamaldos, kuriose dalyvaus vysk. Paulius Baltakis, OFM. Po to salėje banketas, kurio metu meninę programą atliks Vilniaus operos solistė Gražina Apanavičiūtė, akomponuojant muz. Rainondai Apeikytei. Bus pagerbtas šios parapijos kūrėjas ir ugdytojas prel. Jonas A. Kučingis ir ankstesnieji rėmėjai. Pramatoma išleisti sukaktuvinį leidinį.

— Lietuvių fotografijos 20-ji metinė paroda vyks spalio 25 - lapkričio 3 Čiurlionio galerijoje, Jaunimo Centre, Chicagoje. Rengia Budrio vardo Foto archyvas.

— Algirdo Landsbergio pjesės *Idioto pasaka* premjera slovėnų kalba įvyks spalio 4 d. Kranj teatre Slovėnijoje. Spektaklį sukūrė vienas žymiųjų buvusios Jugoslavijos režisierių Zvone Šedlbauer.

— "Uostamiesčio muzikantai", Klaipėdos liaudies melodikos muzikantų ir dainininkų ansamblis, spalio 26 koncertuos Clevelande. Rengia LB Clevelando apylinkės valdyba.

— Rašytojas ir laureatas Juozas Kralikauskas, iš Toronto, Ont., šią vasarą lankėsi Lietuvoje. Pokalbyje su *Lietuvos aido* korespondentu (nr. 142) pastebima, kad "Vyturio" leidykla šiemet išleis autoriaus mindauginių romanų trilogiją.

— Valdemaras Katkus paskirtas Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministro pirmuoju pavaduotoju.

— Darius Polikaitis pakviestas išeivijos lietuvių tautinių šokių šventės Chicagoje muzikiniu direktoriumi.

— Vilniaus miesto savivaldybė už gatvių kasinėjimą (kanalizacijos tiesimo, statybų ar remonto ir kitais atvejais) nustato mokestį. Šios priemonės griebtasi, siekiant sumažinti statybų ir remonto darbų laiką.

— Australijos Lietuvių Dienos, rengiamos jau aštuonioliktą kartą, įvyks 1992 gruodžio 26 - 31 Sidney mieste. Rengimo komitetas: pirm. Alis Migus, vicepirm. — Kęstutis Protas, sekr. Jūratė Traškienė, ižd. — Laurie Cox, inform. — Pajauta Pullinen.

— Š. Amerikos Pabaltiečių ir lietuvių plaukimo pirmenybės numatomos 1991 m. lapkričio mėnesį Toronte. Vykdo estai. Lietuvių pirmenybės bus išvestos iš pabaltiečių.

— Aušros Vartų lietuvių parapija Montrealyje įsigijo naujus vargonus. Vargonuoja ir parapijos chorui vadovauja kompozitorius Aleksandras Stankevičius.

PUTNAM, CT

RĖMĖJŲ SĄSKRYDIS LAPKRIČIO 2

Jau keli dešimtmečiai, kai Nekaltai Pradėtosios Marijos Seserų rėmėjai suburtomis pastangomis ir kiekvienas asmeniškai talkina šios vienuolijos veikloje. Marijos seserys, nuo pat jų vienuolyno įkūrimo Amerikoje, atlieka nuostabius darbus. Jų organizuojamos rekolekcijos, jaunimo stovyklos, kultūriniai renginiai nušviečia lietuvišką veiklą Kristaus Evangelijos šviesa ir taip pat nudažo mūsų tikėjimą ir gyvenimo tikslo ieškojimą lietuviškom tradicijom ir mūsų tautos istorija. Jų vedami vaikų darželiai, Matulaičio slaugymo namai ir pats vienuolynas yra žavingi krikščioniškos meilės ir lietuviško vaišingumo šaltiniai.

Tūkstančiai lietuvių išeivių ir daug šimtų svečių iš Lietuvos lankėsi vienuolyne ir buvo nustebinti čia atrastu nuoširdumu ir krikščioniškos meilės atvirumu; nustebinti tikėjimo šviesa, kurioje ištirpsta daug asmeninio liūdesio ir sušvelnėja rytdienos netikrumo rūpesčiai.

Ši vienuolyno sukurta jungtis tarp krikščioniškumo ir lietuviškumo bei seselių sugebėjimas suburti mus į vieną šeimą buvo visą laiką paskata rėmėjų ryšiams su vienuolynu. Rėmėjų dalyvavimas šioje organizacijoje pirmiausia yra parama sau patiems, nes kiekvienas susitikimas su seselėmis, kiekvienas prisidėjimas prie jų veiklos yra balzamas gyvenimo vienatvėje ir šviesa, skaidrinanti žvilgsnį į ateitį.

Dabar, kai mūsų Tėvynėje ir visame pasaulyje įvyko Marijos išpranašautas stebuklas, kai sugriuvo Ateistinė Blogio Imperija, dar labiau reikia tarpusavio jungties čia išeivijoje ir su mūsų broliais Tėvynėje. Tai yra nauja paskata ateiti pas Nekaltai Pradėtosios Marijos Seseris su jom kartu dėkoti Marijai už įvykusį stebuklą ir pasisemti tarpusavio stiprybės iš jų veiklos versmių. Todėl tikriausiai ne tik jau anksčiau dalyvavusieji rėmėjų veikloje dar su didesniu ryžtu įsijungs į ją, bet prie jos prisidės ir daug naujų rėmėjų, ypač iš jaunesnių lietuvių, kurie pergyvena pasikeitimus Lietuvoje.

Dabar labai sustiprėjęs seselių ryšys su Lietuva, jų teikiama didelė parama religiniam atgimimui Tėvynėje, tiesioginis dalyvavimas šiame atgimime — ir susitikimais su jo dalyviais, atvykstančiais iš Lietuvos, ir apsilankymais tenai — yra visiems nauja paskata įsijungti į jų rėmėjų tarpą.

Rėmėjų sąskrydis pas Seseles Putname lapkričio 2 d. yra puiki proga esamiems rėmėjams pabrėžti ir tęsti šį savo džiaugsmo įsipareigojimą, ir taip pat naujiems rėmėjams — pasirinkti dar vieną reikšmingą priemonę įprasminti gyvenimą ir užpildyti jo tuštumos spragas.

Sąskrydį pradėsime 11 val. mišiomis, kurias aukos ir atitinkamą pamokslą pasakys vienuolyno kapelionas kun. V. Cukuras. Po to bus visų dalyvių ir seselių bendri pietūs. 1:15 val. popiet susirinksime salėje neilgai programai. Ten išgirsime, kas laimėjo Prel. J. Prunskio skirtąją premiją religiniam veikalui išleisti arba paruošti krikščionybės idealus ugdantį projektą, trumpai peržvelgsime savo veiklą — ką padarėme ir ko nepadarėme bei paklausysime vienuolyno provinciolės ses. Bernadetos žodžio apie ateities veiklos planus.

2:30 val. popiet atliksime tradicines Vėlinių apeigas — aplankysime kapines, dalyvausime paminklų šventinime ir vienuolyno koplyčioje, giedodami mišparus, melsimės už mirusius. Užbaigsim sąskrydį bendra kavute ir vaizdajuostėm iš Lietuvos, kurias neseniai tenai susuko Juozas Bružas.

Praneškime Seselėms ne vėliau spalio 25 d., kad dalyvausime, parašydami adresu: Sisters of the Immaculate Conception, 600 Liberty Rd., Putnam CT 06260 arba paskambindami telefonu (203) 928 - 7955. Atvažiuokime, būkime krikščioniški lietuviai ir lietuviški krikščionys!

Č. Masaitis

GARBĖS SIMFONIJA

(atkelta iš 4 psl.)

šioje simfonijoje. Pagal šv. Pranciškų, mes visi esame apdovanoti ypatingu tembru, tono spalva, be kurios simfonijai ko nors trūktų. Ji, kaip Schuberto, būtų "neužbaigta".

Tad mūsų pirma pareiga yra pažinti savąją tono spalvą, o po to ją harmonizuoti su visom kitom, klausantis kitų ypatingų spalvų. Klausymas yra pasyvus elementas, harmonizavimas — aktyvus. Abu yra svarbūs vaisingam bendradarbiavimui. Ir šis bendradarbiavimas yra širdis pranciškietiško dvasiškumo. Tada ir mes galėsim skirti, kaip skyrė garsus kompozitorius Anton Bruckner, savo 9 *simfoniją* mielajam Kūrėjui, jei Jis norės ją priimti.

Dalia Bulvičiūtė

U.S. Postal Service
STATEMENT OF OWNERSHIP, MANAGEMENT AND CIRCULATION
Required by 39 U.S.C. 3685)

1A. Title of Publication	1B. PUBLICATION NO.	2. Date of Filing
DARBININKAS	0 1 4 8 - 3 6 0	Sept. 27, 1991
3. Frequency of Issue: Weekly, except 2nd $ 3rd week of July	3A. No. of Issues Published Annually: 50	3B. Annual Subscription Price: $20.00

4. Complete Mailing Address of Known Office of Publication (Street, City, County, State and ZIP+4 Code) (Not printers): 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207, Kings County

5. Complete Mailing Address of the Headquarters of General Business Offices of the Publisher (Not printer): Franciscan Fathers, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207

6. Full Names and Complete Mailing Address of Publisher, Editor, and Managing Editor (This item MUST NOT be blank)

Publisher (Name and Complete Mailing Address): Franciscan Fathers, 361 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207

Editor (Name and Complete Mailing Address): Rev. Dr. Cornelius Bucmys, OFM, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207

Managing Editor (Name and Complete Mailing Address): Rev. Francis Giedgaudas, OFM, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207

7. Owner (If owned by a corporation, its name and address must be stated and also immediately thereunder the names and addresses of stockholders owning or holding 1 percent or more of total amount of stock. If not owned by a corporation, the names and addresses of the individual owners must be given. If owned by a partnership or other unincorporated firm, its name and address, as well as that of each individual must be given. If the publication is published by a nonprofit organization, its name and address must be stated.) (Item must be completed.)

Full Name	Complete Mailing Address
Franciscan Fathers	361 Highland Blvd. Brooklyn, NY 11207

8. Known Bondholders, Mortgagees, and Other Security Holders Owning or Holding 1 Percent or More of Total Amount of Bonds, Mortgages or Other Securities (If there are none, so state)

Full Name	Complete Mailing Address
None	

9. For Completion by Nonprofit Organizations Authorized To Mail at Special Rates (DMM Section 423.12 only)
The purpose, function, and nonprofit status of this organization and the exempt status for Federal income tax purposes: (Check one)
(1) ☒ Has Not Changed During Preceding 12 Months (2) ☐ Has Changed During Preceding 12 Months (If changed, publisher must submit explanation of change with this statement.)

10. Extent and Nature of Circulation (See instructions on reverse side)	Average No. Copies Each Issue During Preceding 12 Months	Actual No. Copies of Single Issue Published Nearest to Filing Date
A. Total No. Copies (Net Press Run)	3,500	3,500
B. Paid and/or Requested Circulation 1. Sales through dealers and carriers, street vendors and counter sales	130	125
2. Mail Subscription (Paid and/or requested)	3,155	3,153
C. Total Paid and/or Requested Circulation (Sum of 10B1 and 10B2)	3,285	3,278
D. Free Distribution by Mail, Carrier or Other Means Samples, Complimentary, and Other Free Copies	110	112
E. Total Distribution (Sum of C and D)	3,395	3,390
F. Copies Not Distributed 1. Office use, left over, unaccounted, spoiled after printing	105	110
2. Return from News Agents	None	None
G. TOTAL (Sum of E, F1 and 2—should equal net press run shown in A)	3,500	3,500

11. I certify that the statements made by me above are correct and complete. Signature and Title of Editor, Publisher, Business Manager, or Owner: Fr. Francis Giedgaudas-Clerk

PS Form 3526, Feb 1989 (See instructions on reverse)

BANK-BY-MAIL
Postage paid both ways
Fast, convenient, private, safe, free!
That's what BANKING-BY-MAIL is

Greitai, prieinamai, privačiai, saugiai, nemokamai. Tai taupymas paštu So. Boston Savings Bank būdu. Ar jums reikia pinigus padėti į banką ar juos atsiimti, tai galite atlikti namie bet kuriuo laiku. Jūsų siuntą gavęs, bankas tuoj įtraukia sumą į sąskaitą. Prisideda ir užtikrinimas, kad jūsų pinigai įpelno aukščiausius procentus, leidžiamus įstatymų. Dėl lengvo taupymo būdo per paštą skambinkit Mr. Donahue 268-2500 arba rašykit paduotais adresais.

LIETUVIŲ KATALIKŲ SUSIVIENIJIMAS

Už prieinamus mokesčius pasiūlo moderniškus apdraudos planus.

Susiv. savo nariams moka dividendus ir teikia pirmenybes prašant — gavimui mortgičių.

Norį įsirašyti kreipkitės į Susivienijimo Centrą, P. O. Box 32, Wilkes-Barre, PA 18703. Didžiojo New Yorko rajono lietuviai kreipkitės į Susivienijimo direktorių Joną A. Vainių, 3 Clare Dr., East Northport, N.Y. 11731. Namų tel. 516 261-3797, ofiso tel. 718 847 - 2686.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

Licenzija V/O "VNESHPOSYLTORG"

Gerai žinoma firma su 30-ties metų patirtimi gerai ir greitai aptarnauja savo klientus siunčiant

SIUNTINIUS — DOVANAS
su apmokėtu muitu
į TSRS, tame tarpe į Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą ir kt.
GAVĖJAS NIEKO NEMOKA, VISI SIUNTINIAI APDRAUSTI.

Klientų patogumui visi mūsų agentai turi didelį pasirinkimą aukštos kokybės prekių prieinamomis kainomis.

Turime pardavimui mašinas: "Volga", "Žiguli", "Volvo", "Toyota".

VISI DRABUŽIAI, MEDŽIAGOS IR MAISTO PRODUKTAI, IŠSKYRUS ELEKTRONINĘ APARATŪRĄ BEI ODOS IR KAILIO IŠDIRBINIUS, DABAR PERSIUNČIAMI BE MUITO.

Dėl informacijos prašome kreiptis į mūsų pagrindinę kontorą arba į visus mūsų agentus.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
25 West 45th Street, Room 301 A
New York, NY 10036
Tel. (212) 869-0347

BOSTON, MA 02127	632 Dorchester Avenue	Tel. (617) 268-1303
BROOKLYN, NY 11222	661 Manhattan Avenue	Tel. (718) 389-6747
BUFFALO, NY 14212	701 Filmore Avenue	Tel. (716) 895-0700
CHICAGO, IL 60622	2242 W. Chicago Avenue	Tel. (312) 235-7788
CHICAGO, IL 60622	1723 W. Chicago Avenue	Tel. (312) 666-3985
CLEVELAND, OH 44134	6089 State Road	Tel. (216) 884-1738
FORT WAYNE, IN 46808	1807 Beineke Road	Tel. (219) 432-5402
HAMTRAMCK, MI	11415 Jos Campau Avenue	Tel. (313) 365-6350
HARTFORD, CT 06106	1839 Park Street	Tel. (203) 232-6600
HERKIMER, NY 13350	RR No. 1, Box 765 McKennan Rd.	Tel. (315) 886-3939
INDIANOPOLIS, IN 46227	3216 St. Jude Drive	Tel. (317) 787-0052
IRVINGTON, NJ 07111	1082 Springfield Avenue	Tel. (201) 374-6446
LAKEWOOD, NJ 08701	901 E. County Line	Tel. (201) 363-2251
LOS ANGELES, CA 90046	7706 Santa Monica Blvd.	Tel. (213) 656-1962
MIAMI BEACH, FL 33139	1352 Washington Avenue	Tel. (305) 532-7026
MINNEAPOLIS, MN 55418	2422 Central Avenue N.E.	Tel. (612) 788-2545
NEWARK, NJ 07106	698 Sanford Avenue	Tel. (201) 373-8783
NEW YORK, NY 10009	122 First Avenue	Tel. (212) 533-2906
PHILADELPHIA, PA 19116	10182 Bustleton Avenue	Tel. (215) 969-1150
PITTSBURGH, PA 15203	1307 E. Carson	Tel. (412) 481-2750
ROCHESTER, NY 14621	681-683 Hudson Avenue	Tel. (716) 544-2151
TRENTON, NJ 08611	703 So. Broad Street	Tel. (609) 393-9455
WATERVLIET, NY 12189	1828 3rd Avenue	Tel. (518) 274-5242
WORCESTER, MA 01607	22 Carlstad Street	Tel. (508) 798-2868
WHEATRIDGE, CO 80033	4330 Quay Street	Tel. (303) 422-4330

GT INTERNATIONAL
TRAVEL CONSULTANTS

9525 SO. 79TH AVENUE, HICKORY HILLS, IL 60457—2259 U.S.A.

RUDENS IR ŽIEMOS KELIONĖS Į LIETUVĄ

Nr. 9907-OC 04 spalio iki 29 spalio / 14 naktų Vilnius, 1 naktis Kopenhaga.

Nr. 9908-D **KALĖDOS IR NAUJŲJŲ METŲ SUTIKIMAS.** 20 gruodžio iki 05 sausio. Kainon įskaitant ,,Traviatos'' bilietus ir Naujųjų Metų balių.

Nr. 9909-D **NAUJŲJŲ METŲ SUTIKIMAS.** 27 gruodžio iki 12 sausio. Kainon įskaitant ,,Traviatos'' bilietus ir Naujųjų Metų balių.

Nr. 9910-F **VASARIO 16-TOJI.** 14 vasario iki 01 kovo / 14 naktų Vilnius, 1 naktis Kopenhaga.

GARANTUOJAME ŽEMIAUSIAS KAINAS!

VISŲ IŠVYKŲ VIETOS **LABAI RIBOTOS.** DĖL TOLIMENĖS INFORMACIJOS PRAŠOME KREIPTIS: **G. T. INTERNATIONAL, INC., 9525 SO. 79TH AVENUE, HICKORY HILLS, ILLINOIS 60457, TELEFONAS: (708) 430-7272.**

LIETUVIŲ FEDERALINĖ KREDITO UNIJA

KASA

YRA GERIAUSIAS JŪSŲ BANKAS

NEW YORKE: 86-21 114th Street, Richmond Hill, N.Y., 11418 718-441-6401

CHICAGOJ: 2615 W. 71st Street, Chicago, IL 60629, 312-737-2110
1445 So 50th Ave., Cicero, IL 60650, 708-656-2201
9525 So 79th Ave., Hickory Hills, IL 60457, 708-598-1333

FLORIDOJ: 400 70th Ave., St. Petersburg Beach, FL 33706, 813-367-6304

DETROITE: 24060 W. 9 Mile Rd., Southfield, MI 48034, 313-350-2350

WATERBURY: 6 Congress Ave., Waterbury, CT 06708, 203-756-5223

Taupymo sąskaitos ir certifikatai, įvairios paskolos, VISA kortelės ir kiti patarnavimai

— Visi lietuviai taupo ir skolinasi lietuviškoje KASOJE —

Visos santaupos Federalinės NCUA agentūros apdraustos iki 100,000 dol.

KAIP LIETUVA PERGYVENO DIDŽIĄSIAS PERMAINAS?

— Amerikos lietuvio žurnalisto įspūdžiai iš pačių įvykių sūkurio —

Rugpjūčio mėnesio antroji pusė Lietuvoje buvo viena reikšmingiausiųjų per pastarąjį pusšimtį metų. Perversmas Sovietų Sąjungoje ir po jo įvykusieji staigūs pasikeitimai atnešė tiek daug netikėtumų, kad net ir akyliausieji įvykių stebėtojai visko negalėjo aprėpti.

Šių eilučių autoriui pasitaikė dėkinga proga būti tų įvykių sūkuryje ir iš arti daug ką stebėti. Tokios progos turbūt esti vieną kartą gyvenime.

Jeigu prieš perversmą ir jo dienomis Lietuvoje gyvenančių tautiečių nuotaikos buvo gana liūdnos, nors ir nebeviltiškos, tai jau nuo rugpjūčio 22 d. papūtė gaivūs vėjai, atnešę Lietuvai ir lietuviams išsiilgtos laisvės tvaiką.

Nuotaikas prie Lietuvos radijo ir televizijos rūmų Vilniuje tą atmintiną ketvirtadienį sunku žodžiais nusakyti. Toje vietoje jau anksčiau yra tekę ne kartą lankytis, nes kasdien prie ten pastatyto badautojų namelio vis rinkosi tautiečiai iš įvairių Lietuvos dalių morališkai stiprinti badaujančiuosius, norinčius atkovoti iš jų komunistų pagrobtus pastatus. Ten jie sakydavo triukšmingas kalbas, na, ir melsdavosi, giedodavo, nes kartais atrodydavo, jog žemiškos pagalbos čia nepakaks.

Tad galima įsivaizduoti, koks nuostabus jausmas užliejo mūsų tautiečių širdis, kuomet paaiškėjo, jog tie pastatai ketvirtadienį bus sugrąžinti. Tos dienos popietę tūkstantinės minios susirinko dar kitoje gatvės pusėje (kur buvo demonstruojama daugiau negu pusę metų), o jau pavakarėje — prie pačių rūmų, nes prieš pusvalandį tas patalpas paliko paskutinieji raudonarmiečiai, deja prieš tai dar spėję išvežti ar sunaikinti daugelį rūmų įrengimų. Nežiūrint šių barbariškų veiksmų, mūsų tautiečių veiduose begalis džiaugsmas ir pergalė. Tai buvo nepaprastos valandos, kurios galėjo sujaudinti ir labai užkietėjusią širdį.

Per Lietuvoje praleistą mėnesį laiko yra tekę stebėti daug visokių mitingų, protesto akcijų, susirinkimų, bet šis buvo vienas jautriausiųjų. Žinoma, jaudinantys buvo vaizdai Medininkų muitinėje, matant šešis nužudytuosius, ašarą spaudžiantys buvo šių aukų laidotuvių vaizdai, bet jie buvo kitokio pobūdžio. Ten buvo liūdni įvykiai; nors lietuviai ir iš jų sėmėsi jėgų ilgame kelyje į laisvę, kuri, kaip pasirodė, jau buvo arti.

Rugpjūčio 23-oji diena irgi buvo pilna džiugių įvykių. Spaudos darbuotojams ji buvo ypatingai džiaugsminga, nes po 235 okupacijos dienų, į Vilniuje esančius Spaudos Rūmus vėl galėjo sugrįžti spaustuvininkai, žurnalistai, laikraščių bei žurnalų redaktoriai. Daugiau negu pusmetį laiko prisiglaudę mažose patalpose įvairiose miesto dalyse, Lietuvos laikraščiai bei žurnalai vėl galės išsitiesti visu savo ūgiu ir deramai funkcionuoti erdviose Spaudos Rūmų patalpose.

Ant šių ir kelių kitų pastatų vietoje raudonos vėliavos vėl buvo iškelta Lietuvos trispalvė. Tą pačią dieną parlamentaras S. Pečeliūnas į savo namus parsinešė paskutinį komunizmo trofėjų — raudoną vėliavą nuo Lietuvos Komunistų Partijos rūmų (buvusios Burokevičiaus tvirtovės).

Tą atmintiną penktadienį Lietuvos vyriausybė nutarė sustabdyti KGB įstaigos veiklą Lietuvoje. Ne vieną kartą prie šios, liūdną praeitį turinčios įstaigos rūmų Gedimino prospekte, teko stebėti protesto akcijas, ir neatrodė, kad greitai šių agentų veikla galėtų būti nutraukta. Bet ir čia reikalai buvo išspręsti geriau, negu buvo galima tikėtis.

Rugpjūčio 23 d. tūkstančiai tautiečių buvo susirinkę ir į Lukiškių aikštę "atsisveikinti" su ilgus metus čia stovėjusiu Lenino paminklu. Šis komunizmo "apaštalas", kaip koks sparnuotis su savo ištiesta ranka "nuplaukė" oru į netoliese stovėjusį sunkvežimį, o gausi minia palydėjo triukšmingais šūkiais bei plojimais. Įdomu, kad pradžioje nutrūko "vado" kojos, nenorėjusios eiti kartu su jų savininku. Ir tik po didesnių pastangų ir jų buvo atsikratyta.

Ir pagaliau —rugpjūčio 23-ji buvo skirta ir kitai datai, kuri surišta su liūdnais įvykiais — Ribbentropo - Molotovo suokalbiu, atnešusiu Lietuvia ilgai užsitęsusią komunistinę okupaciją. Tai buvo vadinamoji "juodojo kaspino" diena,tačiau šių metų paminėjimas jau turėjo džiugią gaidą, nes daugiau negu pusšimtį metų trukusi okupacija buvo bebaigianti savo dienas.

Tą dieną taip pat buvo užkurti "Liepsnojančio Baltijos Kelio" laužai, kurių pirmuosius uždegė Vilniaus miesto Sąjūdžio ir Tremtinių bendrijos žmonės prie Lietuvos Radijo ir Televizijos rūmų bei Televizijos bokšto. Šios Lietuvos vienybės liepsnos plačiai plykstelėjo į aukštį, ženklindamos naujos eros pradžią. Jos žymėjo Lietuvos laisvės kelio pradžią — nepriklausomo gyvenimo pirmuosius žingsnius.

Smagu buvo aplinkui matyti linksmus veidus, šypsenas, lūpose, nežiūrint, jog žmonės suprato ir žinojo, kad jų laukia dar sunkūs išbandymai.

Edvardas Šulaitis

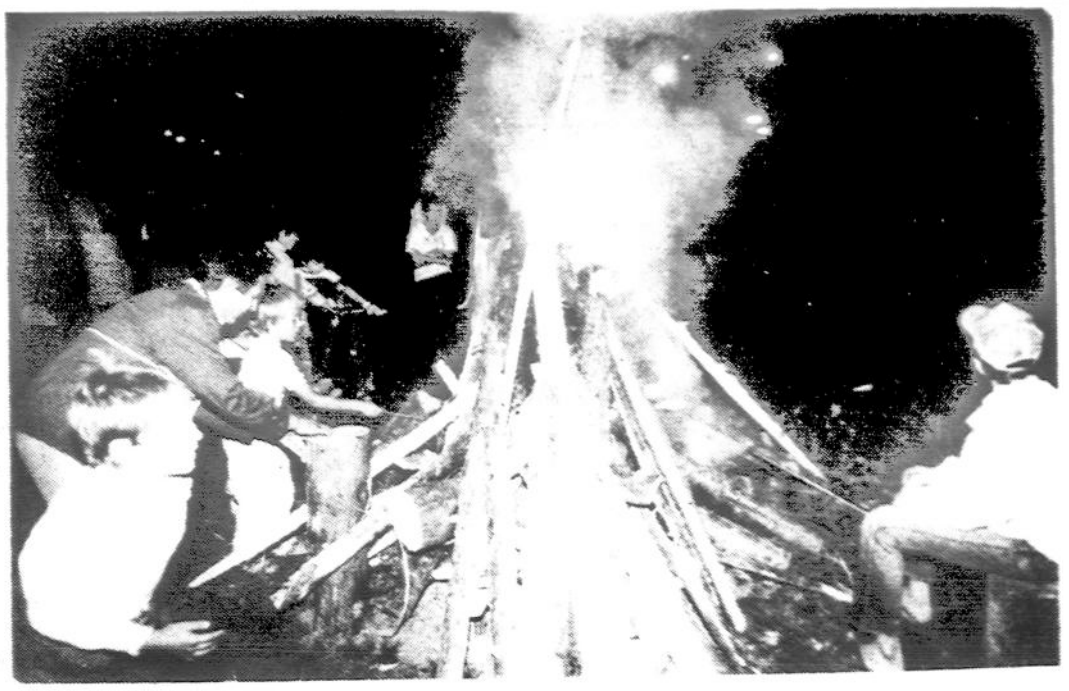

Baltijos ugnies kelias rugpjūčio 23 Vilniaus artumoje (Juodojo kaspino dienos proga).
Nuotr. Viktoro Kapočiaus

SUSTABDYTA PALČIAUSKO DEPORTACIJOS BYLA

Americans for Due Process pranešė, kad apeliacinis imigracijos teismas Altanta, Georgia, yra sustabdęs buvusio Kauno burmistro Kazimiero Palčiausko deportaciją iš JAV.

Imigracijos teismas nustatė, kad iš naujo turėtų būti svarstomas klausimas, ar Palčiauskas kuo nors tikrai nusikalto. Teisingumo departamento Office of Special Investigations (OSI) buvo argumentavęs, kad imigracijos teismam turėtų užtekti išpilietinimo teismų sprendimo ir kad byla nebeturėtų būti toliau gvildenama.

Argumentai šiuo klausimu buvo išklausyti praėjusią žiemą 11-tojo rajono teisėjų tarybos. Gynybos advokatas Guillermo Ruiz, kuris yra imigracinės teisės specialistas, apeliuodamas konstatavo, kad išpilietinimo teismas, kuris įvyko 1984 m. St. Petersburge, nustatė tiktai, kad Palčiauskas, įvažiuodamas į Ameriką, neteisingai apibrėžė savo pareigas vokiečių okupacijos metu, t.y. jis pamelavo.

Ruiz taip pat stipriai kritikavo OSI naudojamus Sovietų KGB parūpintus įkalčius, teigdamas, kad jie neturėtų galioti Amerikos teismuose. Norėdamas paremti savo argumentus dėl sovietinių įkalčių priimtinumo, adv. Ruiz teismui pristatė adv. Povilo Žumbakio knygą *Soviet Evidence in North American Courts*. OSI įstaiga teigė, kad Palčiauskas, kadangi jis ėjo burmistro pareigas vokiečių okupacijos metu, buvo kolaborantas ir turėtų būti deportuojamas.

Atlantos apeliacinis teismas savo sprendime pabrėžė, kad neužtenka OSI įrodyti melavimo, norint asmenį deportuoti. Turi būti įrodyta koks nors jo kriminalinis nusikaltimas. Apeliacinis teismas yra sugrąžinęs bylą į imigracijos teismus, kuriuose Palčiauskas turėtų progą įrodyti savo nekaltumą.

Pasak Palčiausko adv. G. Ruiz: "Labai gaila, kad šis naujas teismas nebejvyks. Po dešimt metų OSI tąsymo po teismus, Palčiauskas guli ligoninėj po trečio insulto ir jau nebereaguoja į savo aplinką. Net neaišku, ar jis supranta savo žmonos jam praneštą naujieną dėl šio laimėjimo. Naujas teismas būtų suteikęs progą bandyti atitaisyti klaidas, kurios buvo padarytos išpilietinimo teismo metu".

Reaguodama į žinias apie šį sprendimą, Americans for Due Process koordinatorė Rasa Razgaitienė teigė: "Nors šis sprendimas ir ateina per vėlai Palčiauskui, jis yra didelis laimėjimas visiems, kuriems rūpi teisingumas. Taip pat Atlantos sprendimas gali padėti kitiems OSI apkaltintiesiems, kurie vis dar kovoja prieš šios įstaigos teisinius prasižengimus".

Chicagiečio Liudo Kairio deportacijos byla vis tebėra imigracijos teismuose. Sekantys argumentai Kairio byloje įvyks šių metų pabaigoje. Kitos OSI bylos prieš pabaltiečius, ukrainiečius ir volksdeutsche asmenis tebesivelka per išpilietinimo ir deportacijos teisines procedūras.

Paminėta Tautos Šventė

Chicagos Jaunimo Centre rugsėjo 8 d. šio Centro Moterų klubas surengė Tautos Šventės minėjimą, kurį pravedė jaunimo atstovė Rita Likanderytė, o pagrindinę paskaitą skaitė buvęs Sibiro tremtinys Povilas Vaičekauskas. Kalbą pasakė Lietuvos gen. garbės konsulas Vaclovas Kleiza, pasveikindamas Lietuvos pripažinimo proga, prie kurio nemažai prisidėjo ir išeivijos lietuviai.

Savo poezijos žodžiais minėjimą sustiprino poetas Kazys Bradūnas.

Prieš programą, kuri buvo trumpa ir efektinga (truko tik 1 val.), A. Polikaičiui pritariant akordeonu, sugiedotas Lietuvos himnas, o po programos — "Lietuva brangi". (eš)

KATALIKŲ PASAULIO ŽURNALAS KREIPIASI Į SAVO SKAITYTOJUS

Per Lietuvių Informacijos Centrą gauta šis kreipimasis:

Po ilgų religinės spaudos draudimo dešimtmečių Lietuvoje pradėję leisti pirmutinį žurnalą *Katalikų pasaulį*, labai norėjome juo dalytis su brangiąja mūsų išeivija. Todėl daugeliu adresų siuntinėjome nemokamai, džiaugėmės sulaukę prenumeratorių per Lietuvių Katalikų Religinę Šalpą, Brooklyne.

Šiais metais smarkiai padidėjo spaudos išlaidos, juo labiau siuntinėjimo. Esame priversti taupyti. Todėl nuo 1992 m. pradžios nemokamai siuntinėsime tik po vieną egz. į Venezuelą, Kolumbiją, Urugvajų, Braziliją, Boliviją, Čilę, taip pat toms JAV, Anglijos ir Australijos lietuviškų laikraščių ir žurnalų redakcijoms, kurios mums siuntinėja savo leidinius, ir asmenims, siunčiantiems mums knygas. Iš dėkingumo siųsime ir žymiesiems mūsų sponsoriams: prelatams Algimantui Bartkui, Antanui Bungai, Jonui Kučingiui, Jonui Petrošiui, Londono marijonams ir Australijos St. Peter's Lietuvių bendruomenei.

Visiems kitiems mūsų bičiuliams maloniai siūlome žurnalą užsisakyti: sumokėti paprastu paštu $35, oro paštu $56 (JAV). Lietuvių Katalikų Religinei Šalpai Broklyne (Lithuanian Catholic Religious Aid, 351 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207) arba atsilyginti lankantis Lietuvoje.

Labai norėtume, kad mūsų ryšiai nenutrūktų, kad dar tvirtėtų.

Katalikų pasaulio
Leidykla ir Redakcija

Iš Religinės Šalpos — Informacijos Centro veiklos

• Lietuvos ambasadai prašant, Lietuvių Informacijos Centras talkino Aukščiausiosios Tarybos pirmininko V. Landsbergio Jungtinių Tautų programos ruošoj ir vykdyme New Yorke. LIC Washingtono skyriaus vedėjas Viktoras Nakas ėjo pirm. Landsbergio vertėjo pareigas.

• Lietuvių Informacijos Centras, talkinant Kristos Butvydaitės vadovaujamai publicistikos agentūrai Bard Associates, teikė informaciją spaudai apie pirm. V. Landsbergio ir kitų Lietuvos delegacijos narių programą Jungtinėse Tautose. Interview su pirm. Landsbergiu pasirodė *The New York Times*, *USA Today*, "Today" TV laidoje visaamerikinėje ir vietinėse TV laidose.

• Baltijos valstybių priėmimo į Jungtines Tautas proga, Lietuvių Informacijos Centras suorganizavo trijų Užsienio reikalų ministrų pasirodymą "Council on Foreign Relations" TV laidoje.

• Lietuvių Informacijos Centro direktorė Gintė Damušytė ir Washingtono skyriaus vedėjas Viktoras Nakas buvo pakviesti dalyvauti JT Generalinės Asamblėjos atidaryme kaip oficialūs Lietuvos delegacijos prie Jungtinių Tautų nariai. 46-oji JT Gen. Asamblėjos sesija rugsėjo 17 priėmė Lietuvą, Latviją ir Estiją pilnateisiais nariais.

• Viešėdamas New Yorke, AT pirmininkas V. Landsbergis išlydėjo Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos humanitarinės pagalbos konteinerį. Ši devyniolliktoji "Gyvybė Lietuvai" humanitarinė siunta iškeliavo rugsėjo 18 d. iš Catholic Medical Mission Board sandėlio. Siuntos turinį sudėjo Catholic Medical Mission Board, Lutheran Medical Center, Sabre Foundation ir Direct Relief Internatiuonal organizacijos, kurios suaukojo $784,273 vertės vaistų, medicininės įrangos ir knygų.

• New Yorko lietuvių visuomenei pageidaujant, Lietuvių Katalikų Religinė Šalpa — Lie-

(nukelta į 8 psl.)

"Maldauju, nepamiršk nė mano vardo
Tarp daugelio gyvų ir negyvų vardų..."

20-ose mirties metinėse
A. A. MYKOLAS LIUBERSKIS

(g. 1901.III.6 Chicagoje, 1971.X.12 New Yorke)

Savanoris, kūrėjas, muzikas, geležinkeliečių ryšių bataliono, Perkūno, Lietūkio, Šančių, šaulių, Aušrinės, skautų vyčių, Operetės chorų vadovas, Angelų Karalienės parapijos Brooklyne vargonininkas. Prieš 20 m. palaidotas Cypress Hills kapinėse, Brooklyn, NY.

Jį prisiminti mišios bus spalio 6 d. 11 v. Apreiškimo bažnyčioje.

Liūdintieji: žmona Filomena, dukros Donata, Andželė su šeimomis, anūkė Aldona ir sesuo Stasė su šeima

A. A.
VLADUI BALSIUI,

mielam kaimynui, mirus, nuoširdžiai užjaučiame žmoną Albiną, sūnus Raimundą ir Lucijų su šeima.

A. D. Adomaičiai	*V. S. Kapeckai*
A. G. Armaliai	*A. Kliorienė*
L. Alvarado	*N. Lubinienė*
J. K. Babravičiai	*A. Markevičienė*
J. Bakšienė	*V. A. Mickai*
J. Gerdvilienė	*P. A. Petraičiai*
H. M. Gineičiai	*V. A. Raulinaičiai*
A. P. Gudoniai	*B. Tamošiūnienė*
K. Gurskienė	*B. Ukrinienė*
F. J. Jarašiai	*K. Vaitelis*
E. Juškevičienė	*S. Žiūraitienė*

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
296-4130

Lietuvių kalbos vadovėlis, angliškai *Introduction to Modern Lithuanian*, išleistas nauja laida. Kaina $25. Prie knygos labai tinka įkalbėtų tekstų 4 kasetės, — kaina $40. Persiuntimui pridedama $3.00.

Vlado Kulboko naujausia knyga *Laiko pagrėbstai* jau gaunama *Darbininko* administracijoje. 336 psl. Kaina $8.00, plius persiuntimui $1.50.

Dr. Konstancijos Paprockaitės-Šimaitienės knyga *Moteris su baltu chalatu* jau platinama *Darbininko* spaudos kioske. Jos kaina 20 dol., persiuntimui pridėti 2 dol.

Jono Dainausko *Lietuvos bei lietuvių krikštas ir 1387-ji metai*. Išleido Vydūno fondas, Chicago. 1991 m. Kaina 15 dol. Persiuntimui pridedama 2 dol. Galima gauti *Darbininko* spaudos kioske.

DARBININKAS

NEW YORKE

341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

Redakcija ..... (718) 827-1352
Redakc. FAX .. (718) 827-2964
Administr. ..... (718) 827-1351

Spaustuvė ..... (718) 827-1350
Vienuolynas ... (718) 235-5962
Vyskupas ..... (718) 827-7932
Salė (kor.) ..... (718) 827-9645
Salės adm. ..... (718) 235-8386

Kultūros Židinyje šį savaitgalį: spalio 5 ir 6, šeštadienį ir sekmadienį, įvyksta "blusų turgus". Rengia Lietuvių Atletų Klubas.

Anicetas Simutis, Lietuvos ambasadorius prie Jungtinių Tautų, dabar turi labai daug darbo. Kas dieną jis dalyvauja generalinės asamblėjos posėdžiuose, vakare tenka lankyti rengiamus įvairių tautų priėmimus. Visi domisi Lietuva, visi nori pasiinformuoti, kaip sekasi organizuoti nepriklausomą gyvenimą. Taip pat jis eina ir Lietuvos gen. konsulo pareigas New Yorke.

Vijolė Černiauskienė, anksčiau dirbusi kredito unijoje "Kasa", dabar dirba Lietuvos ambasadoriaus prie Jungtinių Tautų įstaigoje. Ji anksčiau yra dirbusi Lietuvos gen. konsulate New Yorke, gerai pažįsta įstaigos darbą, tai dabar yra didelė pagalba Anicetui Simučiui, kuriam teko ir Lietuvos ambasadoriaus prie Jungtinių Tautų pareigos ir taip pat tebėra Lietuvos gen. konsulas New Yorke.

Kultūros Židinio išlaikymo fondo narių susirinkimas bus spalio 12 Kultūros Židinio mažojoje salėje. Pradžia 12 val. dienos. Bus aptarti svarbūs reikalai.

Vaclovas Butkys, agronomas, rugsėjo 28, šeštadienį, savo artimų draugų tarpe atšventė vardadienį. Pas jį svečiavosi gausus būrys iš Great Neck, nes ten jis anksčiau gyveno. Dabar jis gyvena Woodhavene. Pas jį svečiuojasi iš Lietuvos jo jauniausios sesers dukra Olimpija Taujėnienė su dukra Daiva. Jos abi į Lietuvą išvyksta spalio 14.

Poeto Leonardo Andriekaus rinktinė, pavadinta *Palikau tik dangų mėlyną*, išleista Vagos leidyklos Vilniuje. Rinktinė sudaryta iš 8 eilėraščių rinkinių, turi 318 puslapių. Tiražas 9,000. Dailininkas Arvydas Keždailis. Knyga skiriama jauniesiems pranciškonams Lietuvoje. Praeitą savaitę jos pirmas egzempliorius atsiųstas autoriui. Visas išleidimas užtruko apie metus laiko.

Poeto **Aleksandro Radžiaus** naują poezijos knygą *Keliaujame abu, mėnuli* išleidžia *Darbininko* laikraštis. Knyga turi 64 puslapius. Jai aplanką sukūrė Paulius Jurkus. Jis taip pat ornamentavo ir keturis knygos skyrius. Poetas yra didelis astronomijos mėgėjas, daug rašęs spaudoje įvairiais astronomijos klausimais. Ir savo poezijai įkvėpimo semiasi iš didžiųjų žvaigždynų. Ši yra jo ketvirtoji knyga. Pirmoji knyga buvo *Paukščių takas* — 1961, antroji — *Baltas mėnulio miestas* — 1975, trečioji *Priimk mane, mėnuli* — 1980. Daugiausia dėmesio jis skyrė mėnuliui. Ir šioje knygoje drauge su mėnuliu jis keliaja per Lietuvą, Vokietiją, Ameriką. Knyga jau parengta spausdinti.

Tėv. **Bernardinas Grauslys, OFM,** gyvenąs pranciškonų vienuolyne Kennebunkporte, Maine, staiga susirgo. Ligoninėje jam padaryta operacija.

Rašytojas **Ričardas Gavelis** buvo atvykęs iš Lietuvos ir dalyvavo Šviesos - Santaros studijų dienose Lemonte. Grįždamas buvo sustojęs Bostone pas St. Goštautą. Ten buvo surengas jo literatūros vakaras. Rugs. 28 atvyko į New Yorką ir rugs. 29, palydėtas Alinos ir Edvardo Staknių, išskrido į Lietuvą.

Antano **Maceikos vardo biblioteka** Kultūros Židinyje bus atidaryta spalio 6,sekmadienį, nuo 12 val. iki 2 val. popiet.

Oficialios vaizdajuostės iš istorinių įvykių Jungtinėse Tautose priimant Pabaltijo valstybes: 1. Saugumo Tarybos posėdis rugsėjo 12 d.; 2. Generalinės Asamblėjos posėdis rugsėjo 17 d. (angliškas tekstas); 3. Estijos, Latvijos ir Lietuvos prezidentų kalbos tame posėdyje (estiškai, latviškai, lietuviškai); 4. Vėliavų pakėlimo iškilmės ir 5. Pabaltijo valstybių prezidentų spaudos konferencija rugsėjo 18 d. Iš viso 6 juostos. Norintys įsigyti šias juostas už prieinamą kainą kreipkitės tel. 516 - 935 - 0896.

Kultūros Židinio kieme kas tik dabar apsilanko, džiaugiasi daugybe gėlių. Jų prisodinta prie takų, prie didžiųjų tvorų, aikštelių. Jos žydi ir klesti. Taip Židinio kiemą išpuošė naujieji prižiūrėtojai Judita ir Kazimieras Jurkūnai.

Rašytojas Stepas Zobarskas mirė 1984 birželio 9 d. Prieš porą metų mirė ir jo dukra Nijolė. Jo gyventą namą nupirko kaimynas. Namuose rasta daug įvairių knygų, rankraščių. Visa tai pervežta į Kultūros Židinį ir aptvarkyta. Knygos bus išsiųstos į Lietuvą, rankraščiai apgrupuoti ir persiųsti į Maironio literatūros muziejų Vilniuje. Taip pat bus persiųsti ir visi ten rasti laiškai, nes ši medžiaga yra naudinga lietuvių literatūros istorijai. Rašytojo palikimo tvarkymu rūpinasi Lietuvių Rašytojų Draugijos valdyba.

Paulius Jurkus ir Vytautas Maželis rugsėjo 22 lankėsi Philadelphijoje. Ten Lietuvių Tautodailės Instituto Philadelphijos skyrius rengė dail. Anastazijos Tamošaitienės kūrybinės knygos sutikimą ir velionės pagerbimą. Apie dailininkę, jos kūrybą ir knygą kalbėjo Paulius Jurkus. Renginys vyko Šv. Andriejaus parapijos salėje. Po to Vytautas Maželis nuvyko į skulptoriaus Petro Vaškio sodybą ir jo studiją, kur plačiai nufotografavo jo kūrybą.

Ar Kultūros Židinys mums dar reikalingas?

(atkelta iš 3 psl.)

kalbėtų apie jo išlaikymą. Taip jau nusistovėjo, kad Židinys lyg pats turi išsilaikyti. Taip nėra. Tad reikia studijuoti naujas galimybes, naujus lėšų telkimo būdus.

Ukrainiečiai turi savo Kultūros namus Manhattane prie 5 Ave. Namai dideli, gražūs, su daugybe kambarių. Juos išlaiko speciali turtingesnių ukrainiečių draugija. Kiekvienas narys aukoja kasmet stambesnę sumą, rodos, 1000 dol. Jie sutelkia tiek lėšų, kad jų kultūrinė veikla ten jau klesti laisvai be didesnių problemų.

Lietuviai ateiviai sugebėjo pastatyti tokias bažnyčias, sales, išlaikyti jas, negi dabar ims ir nesugebės išlaikyti Kultūros Židinio. Skelbkime loterijas, konkursus, prašykime, kas sugalvos geriausius lėšų telkimo būdus. Judėkime, kad čia būtų vietos ir lietuviškai veiklai, o ne tik nuomojančiai publikai. Be tos pastogės juk tuoj ir mes išblėsime!

Kai 1979 vasario 10 buvo dedikuotas Kultūros Židinys, ten akte buvo pasakyta, kad Židinys skiriamas nepriklausomai Lietuvai ir lietuvių tautai!

Argi dabar tų įsipareigojimų nesugebėsime atlikti?!

KARGO Į LIETUVĄ BE MUITO! Siunčiame SAS oro linija į Rygą. Siuntinius atsiimti Rygos muitinėje. Minimumas 110 lbs arba 50 kg. Kaina $1.55 už svarą. Galima siųsti naujus ir dėvėtus drabužius, batus, medžiagas, maistą bei nereceptinius vaistus. Kreiptis į: **G.T. INTERNATIONAL,** 9525 So. 79th Avenue, Hickory Hills, IL 60457. Tel. 708 430-7334.

Bendras vaizdas iš Lietuvos prezidento Vytauto Landsbergio susitikimo su New Yorko lietuviais Kultūros Židinyje rugsėjo 19 d., prieš prezidentui sugrįžtant į Vilnių. Vidury, prie pulto Romas Kezys, newyorkiečių vardu pasveikinęs Lietuvos prezidentą ir jo aukštus palydovus. Nuotr. Vytauto Maželio

LAUKIAME RUDENS DAILĖS PARODOS

Ilgokai tylėjusi New Yorko Lietuvių Dailininkų Sąjunga dabar išjudėjo — spalio 12 - 13 dienomis Kultūros Židinyje rengia rudens dailės parodą. Jau savo nariam išsiuntinėjo pakvietimus. Pakviesta taip pat keletas dailininkų, kurie dar nėra Sąjungos nariai.

Kodėl gi dabar rengiama paroda, argi jos reikia? — Taip klausia ne vienas. Žinoma, klausia tas, kuriam nerūpi kultūrinis lietuvių gyvenimas, jo raida. O tie, kurie domisi lietuviška kultūra, jos pulsavimu, parodos laukia su nekantrumu.

Kaip žinome, vasario mėnesio parodas rengdavo Lietuvių Bendruomenės New Yorko apygardos valdyba, norėdama kaip tik suaktyvinti tą kultūrinį gyvenimą. Kai persiorganizavo Lietuvių Dailininkų Sąjunga, ji ėmėsi iniciatyvos tokią parodą surengti.

Pasirinktas ruduo, nes kaip esame patyrę, — vasario mėnuo labai nepalankus parodom. Dažnai būna sniego pūgos, audros. Gi rudenėlis visada vilioja keliauti, svečiuotis, lankyti miesto galerijas bei muziejus. Tai bus visiems patogu aplankyti ir šią parodą.

Apsisprendžiant už datą, prisiminta ir senieji nepriklausomos Lietuvos laikai. Ten tarp daugel parodų didžiausia ir gausiausia buvo rudens dailės paroda. Po vasaros atostogų dailininkai suneša savo "derlių", kad visi pamatytų, ką jie padarė per metus.

Ir šioji paroda bus visai naujų kūrinių paroda. Visi paprašyti dalyvauti su savo naujausiais darbais, kurie dar niekur nerodyti.

Visos tautos turi savo emigraciją. Ir emigracijoje kūryba nesustoja. Ji taip pat kuriama, nes ji palaiko pačią emigraciją, papuošia savo tėvynę naujais laimėjimais. Emigracijoje gyvenа dailininkai, muzikai, rašytojai yra sukūrę gražiausių veikalų, pagarsėję už savo tėvynės ribų.

Tad yra didelė prasmė tokias parodos rengti, puoselėti savo kūrybą ir domėtis. Čia yra tik pradžia, kai Lietuva vėl tapo nepriklausoma valstybė. Lietuviškoji dailė galės vystytis naujais keliais, bendradarbiauti su tėvynėje esančia daile. Tas bendradarbiavimas tikrai praturtins lietuviškąjį meną.

Rudens dailės paroda yra mūsų meno šventė, naujas įprasminimas mūsų emigracijos dienų ir darbų. Todėl visi kviečiami apsilankyti ir pasidžiaugti naujais kūrybos horizontais, naujomis idėjomis. Ateina nauji dailininkai, čia baigę savo studijas, jau dalyvavę amerikiečių parodose. Greta veikia ir kuria vyresnioji dailininkų karta. Štai koks įdomus ir gražus ansamblis.

Rudeninės parodos iškilmingas atidarymas su tradicine kavute bus spalio 12, šeštadienio vakare.

Kaip minėta, parodą organizuoja NY lietuvių dailininkų sąjunga. Jos valdybą sudaro: pirmininkas Juozas Bagdonas, sekretorė Marija Žukauskienė, iždininkė — Irena Nemickienė, valdybos narė — Vida Krištolaitytė. Parodos informacijas teikia pats pirmininkas Juozas Bagdonas (tel. 718 441 - 2374). (p.j.)

Iš Religinės Šalpos — Informacijos Centro veiklos

(atkelta iš 7 psl.)

tuvių Informacijos Centras rugsėjo 19 d. surengė išleistuves AT pirm. Landsbergiui ir jo delegacijai Kultūros Židinyje. Į ketvirtadienio vidudienio išleistuves buvo susirinkę keli šimtai New Yorko lietuvių.

● Lietuvių Informacijos Centro Washingtono skyriaus vedėjas Viktoras Nakas rugsėjo 23 d. išvyko į Lietuvą trim savaitėm tarnybos reikalais. Nakas pirmą kartą lankėsi Lietuvoje 1977 m., o po to Sovietai jam pakartotinai neduodavo vizos.

● Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos specialių projektų vedėja Rasa Razgaitienė išvyko Lietuvon rugsėjo 27 d. tartis su "Caritas" vadovybe, Lietuvos Katalikų Bažnyčios atstovais, organizacijomis ir valdinėmis įstaigomis dėl tolimesnių "Gyvybė Lietuvai" ir "Knygos Lietuvai" siuntų ir šalpos.

Prie Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos rūmų Pirmojoje Avenue rugsėjo 17 d. jau nuo vidudienio būriavosi New Yorko lietuviai, latviai ir estai, norėdami patys savo akimis pamatyti, kaip iškils Lietuvos, Latvijos ir Estijos vėliavos. Neaiškiai matyti tušti stiebai, virš kurių apie 6:15 val. vakaro pagaliau tos vėliavos pakilo, tarp jų ir Lietuvos trispalvė. Nuotr. Raimondo Šližio

Baltijos valstybių nepriklausomybės proga

NUOTAIKINGA VAKARIENĖ SU ŠOKIAIS

įvyks **BALTIJOS RESTORANE** spalio 5, šeštadienį.

KARŠTAS BUFETAS SU ŠAMPANU
nuo 8 v. iki 10:30 v. v.
Kaina asmeniui — $12.95.
Šokiams groja Stasys Telsinskas
nuo 9 v. v. iki ....

Vakarienei vietas prašome užsisakyti iš anksto — tel. 718 846-5900. (Vien tik šokiams užsakymo nereikia.)

BALTIJA
86-21 114 St. Richmond Hill, Queens.

KVIEČIAME VISUS LIETUVIUS, LATVIUS IR ESTUS!

"BLUSŲ TURGUS"

Spalio 5 ir 6
10 — 5 val.
KULTŪROS ŽIDINYJE

NEW YORK'O LAK VISUS KVIEČIA!

Prekių apsipirkimas...
Lietuviški pietūs ...
Loterija — spalio 6 d. ...

$1.95 — SVARAS – KALĖDINIAI SIUNTINIAI pristatomi į namus LIETUVOJE. Specialus susitarimas. Rūbai, maistas, vaistai **BE MUITO.** Ši nuolaida galioja rugsėjo ir spalio mėn. **Paskubėkit!** Iš kitur savo daiktus siųskite mums paštu arba UPS.

TRANSPAK
2638 W. 69 St.,
Chicago, IL 60629
tel. 312-436-7772

"ŽAIBAS" NR. 6 – MAISTO PRODUKTAI bus pristatyti Jūsų nurodytu adresu bet kur Lietuvoje: 10 sv. miltų, 10 sv. cukraus, 6 sv. ryžių, 29 oz. dežė persikų, 4 sv. valg. druskos, dėžė ananasų, 2 dėž. džiovintų slyvų, 2 dėž. razinų, 64 oz. aliejaus, 1 dėž. įvairių arbatų, 39 oz. pupelių kavos, 12 oz. kakavos. Pilna kaina $100.00. Kreiptis: "ŽAIBAS", 9525 South 79th Ave., Hickory Hills, IL 60457. Telef. 708 430-8090.

55 SVARUS MAISTO PRODUKTŲ pristatome į namus Lietuvoje: mėsa, olandiškas sūris, šprotai, aliejus, kondensuotas pienas, cukrus, miltai, ryžiai, kruopos, kava, arbata, prieskoniai, $95. — **MĖSOS GAMINIAI** aukščiausios kokybės: Panevėžio filė, žemaičių dešra, sprandinė, medžioklinės dešrelės, servilatas, 22 svarai, $95. Mažesnis siuntinys $65. **TRANSPAK,** 2638 W. 69th St., Chicago, IL 60629. Tel. 312 436 - 7772.

NAUJAS "ŽAIBO" NR. 11! Miltų 10 sv., cukraus 10 sv., ryžių 6 sv., aliejaus 64 oz., 8 O'Clock pupelių kavos 39 oz., mėsos konservai: 2 dėž. kumpio (1 kg), 2 dėž. liežuvio drebučiuose (0.65 kg), 2 dėž. vištienos savo sultyse (0.65 kg). Pilna kaina $100.00. Bus pristatyta bet kurioje Lietuvos vietovėje per 10 darbo dienų. "ŽAIBAS", 9525 So. 79th Ave., Hickory Hills, IL 60457 — tel. (708) 430 - 8090.